

309069

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

తెన్నవట్టణము 1917 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 13 వ తేది భుక్త వారము
సంవత్సరము ౪ పింగళి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ సప్తమి ౭. No. II సంచిక ౧౧

నోటీసు.
క్రొత్తగా రయసుమిల్కు కట్టబోవువారికి
మంచి తరుణము.
సెకండుహాండు హైప్రిఫర్ అలగ్జాండరు
యాంగు స్టీము యింజన్ అమ్మకమునకు
సిద్ధముగ నున్నది.
18 అం॥ సిలండరు స్టోక్కు 36 అం॥ 25
గుట్టముల వవరు పైవిలు 10 అడుగులు.
స్పేసు 16 అం॥ మరచుతుల అనసరము
లేక సరియైన స్థితిలోనుండి బాగుగ పని
చేయుచున్నది. (738)
వలయు వారు యాక్రింది అడ్రెస్సుకు వ్రాయవలెను:-
గ్రంధి బంగారాజు, మేనేజింగు ప్రొఫ్రయిటరు.
శ్రీ లక్ష్మీకృపిణి రాయు మిల్లు, రాజమండ్రి.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు
మనవి.
ఆంధ్రపత్రిక 8-వ సంవత్సరాదిసంచిక ఏప్రిల్
రెండవవారములో తప్పక నెలువదును. కావున
నాలోపుగ అవసరము లేనట్లు మాకు చెలిపిన
వారికి తప్ప, తక్కిన వారందరికి, సంచిక కావలసి
యుండిన టైం చి సంచిక కిమ్ముతుకు సంచిక నె
వి. పి. గ నంబెదము. కావున వి. పి. పైకమును
చెల్లించి సంచికను గైకొన ప్రార్థితులు. సంచిక
యవసరమని పోచినవారు, తమ యుద్దేశ్యమును
మాకు తెలిపి, వి.పి. ఖర్చుల నష్టమును తొలగింప
ప్రార్థితులు. ప్రతిదినమునను 500 కంటే పెక్కు
వగ పోస్టువారు తీసికొనరు. కావున ఆలస్యమయిన
దని త్వరపడి యత్తరములు వ్రాయకుండ ప్రార్థితులు.
పత్రికాధికారి.

A Magic Cure for Scorpion Sting.
సర్వవృద్ధికి విషసంజీవిని.
(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 586
దుఃఖముతో కన్పించునది సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని దుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ
వలసిన ముఖ్యమందు. అంగ.
యూనాని, బేజి మనై ద్యులవే పా.
ద్రగాంచబడియున్నది ఎన్ని రోజు
లుంచినను మందు గుణముమాకదు,
తేలునకు మాత్రమే రాక ఎలుక.
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు సుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్లు
వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి వెలు.
ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనవారికి పోస్తేజి ఇవ్వం.
వర్తకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
1/6 వెంకటేశమేష్ట్రీ, పి.సి, సాకారుపేట, మదరాసు.

పింగళి సంవత్సరాదిసంచిక
తయారగుచున్నది
నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక,
నైతిక, పాంథిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు
వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశీ పటములును మహాజనుల పటములును
ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ చుద్రొపబడుచున్నది.
ఏప్రియలు రెండవ వారములో వెలువడగలదు.
కాగితముల కటవునం దేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయుచుండుటవలన వలయువారు
వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రూ 2-0-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" ఆర్థసంవత్సర " " 0-12-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.
తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0 డబ్బీ 1-కి 0-2-0. నీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిప్లో 6, తయి కెట్టిసిఫీ మద్రాసు.

ప్రాధనరు రామమూర్తి నాయడు గారి ప్రోగ్రాము.

(1) కావలి	19-4-17 & 20-4-17 2 వినములు.
(2) బంగోలు	21-4-17 & 22-4-17 2 " "
(3) వాపట్ల	23-4-17 & 24-4-17 2 " "
(4) తెనాలి	25-4-17 to 28-4-17 4 " "
(5) గుంటూరు	29-4-17 to 1-5-17 3 " "
(6) గుడివాడ	2-5-17 & 3-5-17 2 " "
(7) బండరు	4-5-17 to 6-5-17 3 " "
(8) బెజవాడ	7-5-17 to 9-5-17 3 " "
(9) ఏలూరు	10-5-17 to 14-5-17 5 " "
(10) రాజచోళేశ్వరం	15-5-17 to 18-5-17 4 " "
(11) కాకినాడ	19-5-17 to 22-5-17 4 " "
(12) చెట్టాపురము	21-5-17 & 25-5-17 2 " "
(13) పితాపురము	27-5-17 to 28-5-17 2 " "
(14) తుని	29-5-17 to 31-5-17 3 " "
(15) కరిశిపట్నం	5-6-17 to 8-6-17 4 " "
(16) చోడవరం	11-6-17 to 13-6-17 3 " "
(17) అకాపల్లె	15-6-17 to 17-6-17 3 " "
(18) వికాపురం	18-6-17 to 20-6-17 3 " "

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కార్యతత్వమును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్వద్విని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నియమమున పోస్టు చార్జి
యూ మేమే భరించినంతము. వెంటనే వ్రాయును
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంకనిగ్రామ పోస్టాఫీసు 156, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!
మానవ గడియారము
దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?
144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన
మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు వేర్వేరు
వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.
రాజశైవ్య నారాయణజీ శ్రీకృష్ణ,
188 20, చీనాబజారుగోడ, మదరాసు.

మోలారు నడపుట.
ముంబయి నగరములో మోలారుకాన్య నడు
పునట్లు చేసి గవర్నరు వెంటు సర్టిఫికేటు ఇప్పించె
దము. ఫీజు రూ 50-0-0; 2 మాసములలో తయారు
చేయుటకు రూ 60-0-0.
డాన్ నాయక్ అనుచితంబెది
మోలారు ఇంజనీర్స్
మద్రాసు.

ఇండియా దేశపు యుద్ధ ఋణము.

కొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును యుద్ధమును సాగించుటకు గాను హిజ్ మెంటే వారి దొరతనమున కియ్యబడును.

1929—1947 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధ ఋణము.

1920 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధపత్రములును, 1922 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధపత్రములును.

పాస్తాఫీసు 5 సంవత్సరముల కొద్దిపు సర్టిఫికేట్లు (1917-18 వ సం॥ జూలై అయ్యేవి.)

అసలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్నమెంటువారి ఆస్తిన్ని రివిన్యూలున్న హామీగా ఉండును.

I. 1929—1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణము.

జారీవెల: నూటికి రు 95 ల ని క్రింది ఋణముగా చెల్లించవలెను:-

అల్లాటు మెంట్లు.

పూర్తిగా రొక్కము చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు: దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 95 లు. వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 15 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న, సదరు వాయిదాకు ఒక్కొక్కటి దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే తర్వాతి వచ్చే, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ నెలల 15 వ తేదీన, లేదా సదరు తేదీ ఆదివారమైతే 16 వ తేదీన చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి 5; క్రింద 15 వ తేదీన, ఆగస్టు 15 వ తేదీన ముట్టును.

తీర్మానపు వాయిదా:—అంతకు పూర్వము తీరమానము కానియెడల, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము 1947 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 15 వ తేదీన సరిగమనముగా తీర్చివేయబడును: కాని, 1929 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 15 వ తేదీన గాని అటుపిమ్మటగాని, ఇండియా కెబ్లెట్టులో పూర్తిమాదు క్యాలెండరు నెలల నోటిసిచ్చి, సదరు ఋణముగాని అందలి ఏ భాగమునైనగాని సరిగమనముగా తీర్చివేయబడినట్లగుచు, ఇండియా గవర్నమెంటువారు తమకు హక్కు నిల్చుకొని యున్నారు.

అల్లాటు పద్ధతి వడ్డీ:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు బజారు ధర తక్కిన పక్షములో పరిహారము, జారీ వెలకంటె బజారు ధర తక్కిన పక్షము, సదరు ఋణము తాలూకు సెక్యూరిటీలను కొని కట్టవేయబడినట్లగు ఒక భండు ఏర్పరుచుటగాను, 1929-1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములో నూటికి ఒకటిగర్వతంతర అయ్యే మొత్తము ప్రతి సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఉంచుటకు ఇండియా గవర్నమెంటువారు బంధించియున్నారు.

II. 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములు, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు (రాబడి పన్ను మినహాయింపబడినది).

జారీ వెల: నూటికి రు 100 లు ఈ క్రింది విధమున చెల్లించవలెను:—పూర్తిగా రొక్కము దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 100 లు.

చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు:

వాయిదా పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 20 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న; సదరు వాయిదాలు దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే వచ్చు, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ, నెలల 15 వ తేదీన, లేదా సదరు తేదీ ఆదివారమైనయెడల, 16 వ తేదీన, చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి రు 5 వడ్డీ; క్రింద 15 వ తేదీన, ఆగస్టు 15 వ తేదీన ముట్టును.

తీర్మానపు వడ్డీ: 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1920 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీన 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1922 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీన, తీర్చి వేయదగి యుండును.

III. పాస్తాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు (రాబడి పన్ను మినహాయింపబడినది)

జారీ చేసిన తర్వాతి 5 సంవత్సరముల కిచ్చివేసే, రు 10 లకు, రు 20 లకు, రు 50 లకు, రు 100 లకును.

జారీ వెల:

రు 7-12, రు 15-8, రు 38-12, రు 77-8 లును.

కొన్ని, ఈ సర్టిఫికేట్లు జారీ చేసిన పాస్తాఫీసులో, సదరు అయ్యే సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశించిన రేట్లకు, మార్పుకోవచ్చును.

1. సెక్యూరిటీల ఏ రూపముగా ఉండునది.—1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణమునకును, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములకును 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును సంబంధించిన సెక్యూరిటీల, దరఖాస్తుకారుల కోరిక (దరఖాస్తులో వ్రాసుకోవలెను) ప్రకారము, ఈ క్రింద వివరించిన రూపమున జారీ చేయబడును:-

- (1) కెబ్లెట్ల పైను సర్టి ... దస్తావేజుమాలమున ప్రాప్తు ఫరు చేయవచ్చును;
- (2) ప్రాప్తి నోట్లు ... ఎండాగు మెంట్లు మాలమున ప్రాప్తు ఫరు చేయవచ్చును;
- (3) ఈవరు చెల్లు వారికి చెల్లు అప్పుగింత చెల్లుటమాలమున బడిగల (చేరు) పత్రములు. (ప్రాప్తు ఫరు చేయవచ్చును.

ఏ కోరికను నిర్దేశించనియెడల, మొదట, సెక్యూరిటీల కెబ్లెట్ల పైను సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీ చేయబడును.

2. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని రాబడి పన్ను నుండి మినహాయింపు ఉండును. కాని అధిక పన్నునుండి ఉండదు.

1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము మీది వడ్డీకి రాబడి పన్నునుండిగాని అధిక పన్నునుండిగాని మినహాయింపు లేదు. రాబడిపన్ను ఆప్తుతాలూకు రెండవ షెడ్యూలుయొక్క II భాగములోని నిబంధనల ప్రకారము రాబడిపన్ను విధింపబడును.

3. కన్వర్షను (మార్పు) హక్కులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము తాలూకు తీసికొన్న ప్రతి (నామకా అనగా పేరుకు) రు 100 ల కున్న, ఇండియా గవర్నమెంటు తాలూకు, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతు గాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో ఏ బాబతు అయినగాని, 1916-1917 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షను ఋణము బాబతు గాని (నామకా) రు 150 లకు ఋణము కోరువాడు మార్పుకొని, అందుల ప్రతిఫలముగా—

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు (ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 65 లు,

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 76 లు,

మార్చిన నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షను ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 92 లు,

ఈ రేటున మార్చగా తేలిడి 1929-1947 సం॥ ఋణపు మొత్తమును, (కోరిన యుద్ధఋణపు మొత్తము) పూర్తిగా నూర్చగా చేయుటకు కావలసిన యుద్ధఋణపు అధిక మొత్తమును పొందుదురు. ఈ అధిక మొత్తమునకు గాను, రు 1-టికి ఒక అజా చొప్పున ప్రోసీవేతతో రొక్కము చెల్లించవలెను.

4. 1917 వ సం॥ నవంబరు 1 తేదీకి తర్వాతను, 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీ దాటకుండున, ఎప్పుడైనను మార్పుకొను హక్కులను చెలాయించుకోవచ్చును. మార్పు వారంట్లు అన్వరము చేయబడియుండి, పాజరు చెట్టవానికి చెల్లుబాటుగల రూపమున జారీ చేయబడును.

5. మార్పువీధ జారీ చేయబడిన 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణపు సెక్యూరిటీలపైని 1917 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ ముట్టును. పై 3 వ క్లాజు ననుసరించి చెల్లించిన రొక్కమునకు ప్రత్యేకము వడ్డీ ఇయ్యబడదు.

6. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల బాబతును, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల బాబతును, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతును, ఉంచుకొన్న మొత్తములకు, ఇండియా గవర్నమెంటువారు ముం దెప్పుడైనను జారీ చేయువాటి రూపముగా మార్పుకొనుటకు హక్కు ఉండును.

7. దరఖాస్తులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కోరకును, 1920 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములకోరకును, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రములకోరకును (పాస్తాఫీసుల ద్వారా చేసే దరఖాస్తులకాక) చేసికొనే దరఖాస్తులు, 1917 సం॥ మార్చి 15 వ తేదీ గురువారం మొదలుకొని, 1917 సం॥ జూను 15 వ తేదీ శుక్రవారం వరకుగల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఈ క్రింద వివరించిన ఆక్సెస్ లెవెలిన్ నను మనుష్యుల కెవరికైనను చేసికోవచ్చును:—

(1) కలకత్తా క రెస్సి కంట్రిలరుగాని, ప్రదేశపు అక్సెంట్లు జెనరలుకో కంట్రిలరుకో ఎవరికైనగాని

(1) బంగాళము, బొంబాయి, మద్రాసు బాంకుల తాలూకు, హైదరాబాద్ ఫీసులలోని సెక్రటేరియట్లు ప్రజెరర్లకుగాని, ఇండియా డేశములో ఏ బ్రాంచిలో వైనను సదరు బాంకుల ఏ కెంటుకు గాని, మరియు,

(2) జిల్లా హెడ్డు క్వార్టర్లలోని గవర్నమెంటు ప్రజెరీల చార్జిగల ఆఫీసర్లకు.

8. దరఖాస్తులు నూరు రూపాయల మొత్తమునకో, పూర్తిగా నూర్చగల మొత్తమునకో, చేసికోవలెను.

9. రు 100 ల మొత్తముకు మాత్రమే చేయు దరఖాస్తులు. అన్ని సందర్భములలోను, విలక్షణిండ్ పూర్తిగా చెల్లించిన రొక్కముతో గూడ, పంపబడవలెను; సదరు రొక్కము, 1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము విషయములో రు 95 లున్న, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల విషయములోను 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల విషయములోను రు 100 లున్న.

10. 1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము బాబతును, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతును, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతును, రు 200 ల మొత్తమునకేమి అందుకు వెబడిన మొత్తముల కేమి, చేసికొనే దరఖాస్తులు,

(a) పూర్తిగా రొక్కము సామ్యు చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లకుగాని,

(b) వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకుగాని, చేసికోవచ్చును.

12. బ్రోకరేజీ.—ప్రసిద్ధమైన బాంకర్లకును (బ్రోకర్లకును వారి స్థాంతుతో గూడిన రొక్కపు దరఖాస్తులపైని చేయబడిన అల్లాటు మెంట్ల విషయములో నూటికి రు 0-2-0 ల చొప్పున కమిషను ఇయ్యబడును; కాని, పాస్తాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్ల దరఖాస్తుల సహా, పాస్తాఫీసుల ద్వారా వచ్చిన దరఖాస్తుల విషయములోను, కన్వర్షను కోరకు చేసిన దరఖాస్తుల విషయములోను, సదరు కమిషను ఇయ్యబడదు.

దరఖాస్తు కమిషనాలు, అక్సెంట్లు జనరలు వద్దగాని, ఏ బాంకు వద్దనో, బ్రోకరు వద్దనో, జిల్లా ప్రజెరీ వద్దనో గాని దొరకును.

పాస్తాఫీసు ప్రకరణము.

(పాస్తాఫీసుల ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తుల విషయమున ప్రత్యేక నిబంధనలు.)

20. 1929—1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కోరకును, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కోరకును, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కోరకును దరఖాస్తులు, ఈ క్రింది క్లాజులలో చెప్పిన పరతులకు లోబడి, 1917 సం॥ మార్చి 15 తేదీ గురువారము మొదలుకొని. 1917 సం॥ ఆక్టోబరు 15 వ తేదీ సోమవారము వరకున, అదివరలో పాస్తాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు డిపాజిటు రై నట్టియో కానట్టియో ఏ మనుష్యునినుండి ధైరము, సేవింగ్సు బాంకు పనిచేయుట కధికారముగల ఏ పాస్తాఫీసు ద్వారా వైనను గూడ, పట్టబడును.

22. అధిక మొత్తములు అధమ మొత్తములు:— పాస్తాఫీసుల ద్వారా వచ్చే దరఖాస్తులు రు 25 ల మొత్తముకో పూర్తిగా రు 25 లకు గల మొత్తముకో అయి యుండవలెను. ఒకే ఈ ప్రకటన ననుసరించి, పాస్తాఫీసు ద్వారా మెట్టు వెరసిమీద రు 22,500 లకు మించిన మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టును, ఉంచుకొనుగూడదు; ఇందు 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణములో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను 1922 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను ఒకదానిలోగాని రెంటిలో కలిసిగాని రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; మరియు, పాస్తాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేటులలో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు 37 వ క్లాజు చూడుము.

వరాలు.—(1) ఈ ప్రకటన ననుసరించి పాస్తాఫీసు ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తులు, పాస్తాఫీసు ద్వారా లోగడ పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీల మొత్తములు ఏమున్నను వాటితో నిమిత్తములేకుండా, అంగీకరించబడును.

(2) కన్వర్షను చే లభ్యమైన 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములు, పైని చెప్పిన ఫరిమతుల వర్తింపజేయునప్పుడు కెక్కులోనికి తీసికోవడపు.

23. చెల్లించవలసిన మొత్తములు.—దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మొత్తములు దరఖాస్తుతో పూర్తిగా చెల్లగట్టవలెను; వాయిదాలుగా చెల్లగట్టగూడదు. కాని ఒకే మనిషి ఒకటికంటె ఎక్కువ దరఖాస్తులను పెట్టుకోవచ్చును; కాని, వాని దరఖాస్తుల మెట్టు మొత్తము 22 వ క్లాజులో నిర్దేశించిన ఫరిమతులను మించగూడదు.

24. చెల్లగట్టే పద్ధతి.—పూర్వపు క్లాజు ననుసరించి చెల్లవలసిన మొత్తములు, ఈ క్రింద వివరించిన విధములలో నేవిధముగా వైనగాని, ఒక విధముగా కొంతయు మరియొక విధముగా కొంతయుగాని చెల్లగట్టవచ్చును:—

(a) దరఖాస్తుదారునికి సేవింగ్సు బాంకు ఖాతా ఉన్నయెడల, ఆ ఖాతా జమను తనకున్న ఏదైనా రొక్కపు నిల్వను ప్రాప్తు ఫరు చేయడము;

(b) రొక్కరూపమున గాని కరెన్సీ నోట్ల రూపమున గాని చెల్లించడము; లేదా, అట్టి బ్యాంకు ఫ్లాపింపబడిన తావున ఉండే హెడ్డు పాస్తామాన్యులకు చెల్లదగునట్లుగా ప్రసిద్ధమైన బాంకుమీద క్రాసు చెక్కు ఇయ్యడము.

25. సెక్యూరిటీలు.—పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొన్న దరఖాస్తుల విషయములలో సెక్యూరిటీలు, ప్రామిసరీ నోట్ రూపమునగాని స్టాంపు సర్టిఫికేట్లు రూపమునగాని జారీ చేయబడును. ఇట్లు జారీ చేయబడిన సెక్యూరిటీలు, పోస్టుల యొక్క యు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లంటు జనరలు గారి హావాలలో ఉంచుకోవచ్చును.

26. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, చెల్లవలసిన వడ్డీపైని రాబడి పన్ను మినహాయింపబడును. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము బాబతు సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లంటు హావాలలో, ఉంచినయెడలను, ఉంచినంత కాలమును, ప్రత్యేకముగా వానిపైని రాబడి పన్ను మినహాయింపబడును.

27. కన్వర్షన్ (మార్పు).—పోస్టాఫీసు ద్వారా 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొను వానికి, వానికి పైచెప్పిన 3 వ క్లాజులో ఉండే హక్కులు చెలాయించుట కధికారమిచ్చే, అన్వయము చేయదగిన కన్వర్షన్ వారంటాకటి (కన్వర్షన్ కొరకై దరఖాస్తు నమూనాల తోగూడ) ఇయ్యబడును.

28. కన్వర్షన్ నిమిత్తము ఇచ్చుకొనే సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లంటు జనరలుగారివద్ద ఇవ్వబడిన డిపాజిట్లుగా ఉంచుకొన్నట్లయితే దా కన్వర్షన్ చేసినవాడు వారి ద్వారా మొదట కొన్నట్లయితే, అన్ని కేజులలోను, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతుగాని, నూటికి 3½ వడ్డీ రూపాయ ఋణము లలోపేని బాబతు అయినగాని, 1916-17 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ ఋణము బాబతుగాని సెక్యూరిటీల కన్వర్షన్ (మార్పు),

- (ఎ) ఆగత్యమైన కన్వర్షన్ వారంటును (పోస్టాఫీసు ద్వారా పొందినవైనను కానివైనను), క్రమముగా పూర్తిచేసిన కన్వర్షన్ దరఖాస్తు నమూనాను, మరియు
- (బి) పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లంటు జనరలుగారి పేర ఎండార్సు చేయబడిన సెక్యూరిటీలను (సెక్యూరిటీ లేమైన ఉన్నయెడల)

1917 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీకి తర్వాతను 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీకి పూర్వమును ఏదైనా పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు ఆఫీసులో హాజరు పెట్టినయెడల, 3 వ క్లాజులో చెప్పిన చెల్లవలసిన రొక్క మేమైన ఉన్నయెడల అది చెల్లించుటకు లోబడి, పోస్టాఫీసు ద్వారా జరిగించబడును.

దరఖాస్తు నమూనా లే పోస్టు ఆఫీసులో వైసను దొరకును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు జారీచేసిన తర్వాత అయిదుసంవత్సరములకు ఇయ్యబడే రు 10 ల, రు 20 ల, రు 50 ల, రు 100 ల సర్టిఫికేట్లు.

32. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు, 1917 సం॥ ఏప్రిలు 1 వ తేదీన గాని అటుపిమ్మట గాని ఎప్పుడైనను, సేవింగ్సుబాంకు పనిచేసే అన్ని పోస్టాఫీసులలోను దొరకును.

- 33. ఈ సర్టిఫికేట్లు నాలుగు విధములవిగా నుండును:—
- రు 7 - 12 చెల్లించినయెడల పొందే రు 10 లవి.
- రు 15 - 8 " " రు 20 లవి.
- రు 38 - 12 " " రు 50 లవి.
- రు 77 - 8 " " రు 100 లవి.

34. సర్టిఫికేట్లలో వ్రాసియున్న పూర్తి మొత్తము, జారీ తేదీకి పిమ్మట అయిదు సంవత్సరముల కియ్యబడును. కాని ఆ అయిదు సంవత్సరముల కాలములోను నెప్పుడైనను సర్టిఫికేట్లు గలవాడు ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశింపబడిన కేట్లు చొప్పున, రొక్కమును పొందుటకు హక్కు గలిగియుండును.

37. ఈ సర్టిఫికేట్లు రూపమున ఏ ఒక మనిషిగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 3½ వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 4 వడ్డీ రూపాయ ఋణము. 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణము, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, వీటిలో దేని బాబపైనా, పోస్టాఫీసుల ద్వారా తాను పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీలుగాక, రు 7,500 ల కెక్కువ మొత్తము ఉంచుకోగూడదు.

38. జారీచేసిన పోస్టాఫీసు ఉండే స్కూలు యొక్క పోస్టుమాస్టరు జనరలు సెలవుపొందినతే తప్ప, ఈ సర్టిఫికేట్లు బ్రాన్సుఫరు చేయగూడదు.

40. ఈ సర్టిఫికేట్లకొరకు దరఖాస్తు నమూనాలు ఏ పోస్టాఫీసువద్దనయినను దొరకును.
(అలోచనపథంలో కూడిన గవర్నరు జనరలుగారి ఉత్తరువుపేరకు.)

జె. బి. బ్రన్యేట్,
ఇండియా గవర్నరు మెంటు సెక్రటరీ.

ఆంధ్ర మహాజనసభ

(ఎ)
అధ్యక్ష నిర్ణయము.

I

అయ్యా—వివర ఆంధ్ర మహాజన సభాధిపత్య మెన్నికను గూర్చి ప్రతిరోజు లేఖల నాంధ్ర దినపత్రికలో జూచుచున్నాడను. పలువురు పలువిధములుగా దయచేసి ప్రాయములను వెల్లడించుచున్నారు. కాలము సమీపించుచున్నది. ఆహ్వానసంఘము వారింతవరకే వరని, ఎన్నుకొన్నట్లు కనుపించదు. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సమస్యలను సమగ్రముగా విమర్శించుటకు, అగ్రాసనాధిపతికి సుమారు నెల రోజులైనను కన్వర్షన్ యింపవలెను. ఏ మహాపురుషులు తమ జీవిత సర్వస్వమును, ఆంధ్రమాత పాదకలములపై సమర్పించుచున్నారో అట్టివా రీసభాధిపత్యమున కన్వర్షన్ చేసెడినంతవరకే కట్టివారు, ఆంధ్రపత్రికాధిపతు లగు కాశీ నాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, ఆంధ్రజాతీయ కళా కాలాధ్యక్షులగు కోవల్లి హనుమంతరావు పంతులుగారును గలరు. వీరిద్దరిలో నెవరినో సభాధిపత్యమున కెన్నుకొనుట శ్రేయస్కరము. వీరి నెఱుగని, ఆంధ్రులు లేరని వేటే చెప్పవచ్చుటలేదు.

ఉయ్యూరు వ. వేంకట చౌదరి.

II

అయ్యా—ఈ సందర్భమున నెల్లూరుపురమున జరుగునట్టి ఆంధ్ర మహాజనసభ కధ్యక్షుల నియమించుకొను విషయమై యనేక యూహలు పొడగట్టుట సహజము. సభాధ్యక్షులు నిష్పక్షపాతులై ఆంధ్రోద్యమవ్యాపనాలిలై పేరు ప్రతిష్ఠల సంపాదించిన యైహనాయకులుగా నెలయువారిని గోరుకొనుట యాంధ్రుల కర్తవ్యమై యున్నది. ఆంధ్రోద్యమమునకు ముఖ్యప్రాణులుగా నాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము గుఱించి బోధించుటకు యైహరాంధ్ర మహాజనులు దత్తవండుముల గ్రుమ్మరి కొంతవరకు బాటుపడి ప్రశంసనీయులైరి. అయిన నాప్రాంత్యమందలి నాయకు లీ కార్యమున ప్రవేశించి యథాశక్తి సహాయపడగలిగెనే నా పశ్చిమాంధ్రమున నిది జనసామాన్యమున నాకర్షింప శక్తిగలిగి యుండగలదు. కావుననే తద్వ్యాప్తిని రాబోవు మహాజనసభ పశ్చిమాంధ్రరాష్ట్రమున సమావేశ మగుటకును ననుకూలపడునట్లే దేశీయ నాయకుల నెకరినీవత్సరపథక గ్రాసనాధిపతులుగా నెన్నుకొనుట సమంజసము. అట్టి పవని కర్తవ్యమై యోచింపబనిలేదు. ఉద్ధర మండలములందును పశ్చిమాంధ్రమునను సమానగౌరవ ప్రపత్తుల సంపాదించి స్వాధీనత్యగులై దేశోపకారకరణమునకై బద్ధకంకణులై ఆంధ్రోద్యమ బీజావాపనమున సమర్థులై మించిన గాడిచెగ్గ హరిసర్వోత్తమరావు ఎం.ఎ.గా రెంతయు దీనికి దగియున్నారని చెప్పట అతిశయోక్తిగాదు. వీరు రాజశుభేంద్రవరమునను బందరుపురమందును జాతీయకళాశాలయందు పాధ్యాయులుగ నున్నవారు. రాజకీయవిషయముల మిక్కిలి యనుభవముగలవారు. స్వాధీనత్యగులు. మతియు ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వమునకును విజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమండలికిని, ఆంధ్ర దినపత్రికకును. మొదట సంపాదకులుగనుండి పనిచేసినవారు. ప్రపంచ చరిత్రగ్రంథమాలా నిర్వాహకులు. ప్రకృత మాంధ్రదేశ స్వరాజ్యసమితి ప్రధానకార్యదర్శిగా నియమింపబడినవారు. “యుక్తియంత్రం పవోగ్రాహ్యం బాలాదపి సుభాషితం” అను నాక్యోక్తి నకుసరించి ఆంధ్రమహామహు లీలేఖను గమనింతురు గాక.

చెన్నపురి. జాష్టిటవును } కె. ఎస్. శర్మ.
ఏప్రిల్ 12.

III

అయ్యా—రాబోవు ఆంధ్ర మహాజనసభాధిపతిని నియమించు సందర్భమున మహానీయుల పెక్కునామములు సూచింపబడినవి. కాని యింతవరకు నెవరిని నిర్దేశించియుండలేదు. కాలము సమీపించుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికయందు 10 వ తేదీని ప్రకటించిన సంపాదకీయ వ్యాసమున సుడిచినట్లు నిర్దేశములు వారి వారి యభిరుచి కనురూపముగ, ప్రతిభయందును, పరిజ్ఞానమునందును, జాతీయందును, సామగ్ధ్యమునందును, సేవయందును, భక్తియందును, వేరు వేరుగ విశ్వాసముగలవారై సభాధిపతుల నారు నిర్దేశముల జేసిరి. మతియు ఆంధ్రమహాసభాధిపత్యము వహించువారు, ఆంధ్రదేశమునందు, ఆంధ్రప్రజలయందు, ఆంధ్రభాషయందు, సంపూర్ణాభిమానము గలవారేగాక, కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును, ప్రతిభను, పరిజ్ఞానమును గలవారై యుండువలెను.

కావుననే నుదాహరించిన సుగుణములన్నియు గలిగిన వారలలో పేరినారాయణమూర్తి పంతులు బి. ఏ. బి. ఎస్. గా కొకరిని నానమ్మకము. ఆంధ్రోద్యమమునందు వారికిగల సంపూర్ణాభిప్రాయము గోదావరీమండలసభయందు దిటీవల చేసిన యారంభోపన్యాసమునందు వెల్లడియగుచున్నది. ఉన్నవలక్ష్యనారాయణగారు 11 వ తేదీని “ఆంధ్రోద్యమమునకు సంకుచితరూపమును గల్గింపగూడదు. అదియే దానికి మరణము” అని వ్రాసిరి. దీనిని ముందుగనే నారాయణమూర్తి పంతులుగారు గ్రహించి తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు ప్రథమముననే స్వరాజ్యవాంఛను ఘంటాపథముగ జెప్పిరి. “పేరూరు” నందు స్థాపింపబోవు సంస్కృతాంధ్ర పాఠశాలకు రూపాము 10000 రూపాయలు విలువగల పుస్తకభాండాగారమును ప్రసాదించెదమని వ్యాప్తముచేయుట వారిభావాభిమానమును వే నోళ్ల ఘోషించుచున్నది. పంతులుగారి యొక్క సామగ్ధ్యము, ప్రతిభ, పరిజ్ఞానము వారి న్యాయవాదిత్వమండే వెల్లడియయ్యెను. ఇది నిర్వివాదాంశము ఆంధ్రమహాజనులందరు వారికి చిరపరిచయులే!

ఇంతియే కాక పంతులుగారు ‘ఈ విరుద్యుగనో, లేక ‘ఏ రే మనుకో నెవరో’ కాక ‘వారేమనుకో నెవరో’యని’ తలంచి ‘గోడమీది పిల్లివాటముగ’ తమ వ్యాసమును రచింప నవసరము లేక నిర్భయముగ, నిష్కపటముగ ఊహలను వెదలిపుచ్చు సాహసులు. ‘చిత్తశుద్ధిలేని శివపూజ లేలయూ’ యనునట్లు, ఆత్మప్రేరేతలుగాని వచనములు సభాజనుల హృదయసీమల నాటుకొని, ప్రేరేపిత్యముల బడచునట్లువు. ఆంధ్రవ్యక్తియందు సంపూర్ణాభిప్రాయముగలవాని బోధన రెంతకానునీయుములో వేరుగ చెప్పవచ్చునట్లు. కావున పంతులుగారు దేశాభిమానులు. భాషాభిమానులు. గోదావరీమండలసభ కధ్యక్షత వహించిరి. గత సందర్భ ఆంధ్రమహాసభాధిపతులుగ నిర్దేశించినవారిలో నారాయణమూర్తి పంతులుగా కొకరు. అట్టివాని సభాధిపతిగ నెన్నుకొనిన సభ జయప్రథముగ జరుగగలదని చెప్పటలో అతిశయోక్తి లేదు. అందుచే నాహ్వానసంఘసభ్యులు కాలవారణముచేయక వెంటనే సభాధిపతిని నిర్ణయించెదరు గాక!

చెన్నపురి మైలాపురము కే. కామేశ్వరరావు,
ఏప్రిల్ 12 బి. ఏ. బి. ఎస్.

IV

రయితుల ప్రాతినిధ్యము.
అయ్యా—నేను నాక్రిందటి వ్యాసమునందువలె విశేష కాలముకొనుటకుగానిమీవిలువయైన కాలము నాణ్యముచేయుటకు తలచక క్లుప్తముగా నావిధిని నేను నెఱచేర్చు కొంగును. ఇందు నేను ప్రత్యేకముగా నేర్పరచిన సభ్యులు గాని కర్తవ్యములుగాని యెవ్వరును లేరు.
రయితు ఈ మహాజన సభయందు తగినంత ప్రాతినిధ్యము నందవలయు ననుటయే నాయుద్దేశము. ఈ సభ న్యాయవాదులకొకై యేర్పాటుపడ బడినదని దలచుట పొగపాటు. రయితులను నొక తెగవారు నూటికి నఱువది మంది కంటె నెక్కురగా నున్నారని యాహ్వాన సంఘమువారికి నేను వేరుగ జ్ఞాపకము చేయవలసిన యగత్యము గానరాదు. కాన రయితులకు మిక్కిలి సందడి కాలమును 2-6-17 తేదీని జేప్చి 0గి (ఏరువాక పున్నచు.) ప్రాంతమునందు సభజరువుల మాత్రము మిక్కిలి యావిచ్ఛాదముగా నుండును. కాన నాహ్వాన సంఘమువారు, నాకోరిక యెంత కాలదోషము పట్టినదైనచో—సకాలములో కానిదనుట, ధర్మమునకు బద్ధులై, స్వాతంత్ర్యులకు పెనుగుగాడు మారయితులకు సంతోషము ప్రాతినిధ్యము నొసంగ సభను ఇంకొక వారము దినములైనను వెనుకకు జటిలిననేగాని రయితులు మిక్కిలి వగయరు కాన తెలియక బడిచినాను.

దంతులూరు, అగ్రహారం. పుచ్చా వేంకట్రామయ్య.

ఆంధ్ర మహాసభ కధ్యక్షుని నిర్వచించు విషయమై దేశాభిప్రాయములు పత్రికా ముఖమున తెలుప బడినవి. పూర్వార్థ తేదియందు గూడ నున్న సభయందు కధ్యక్ష నిర్వచనము చేయుట సహజము. కాన నీ విషయమైన లేఖ లికముద్రింపబడవు. ఆంధ్ర పత్రికాధిపతి ఈ గాంధీమునకు తగిన యోగ్యత కలిగి యుండవలయున నందములతో నిర్వహింపబడుచున్నాడు. ఇతరుల యభిరుచులకు ప్రతికాధిపతి బాధ్యుడుగాదు—ఆ. సం.]

వక్రము కార్పణము } జే. సి. మొలొని,
12.2.20 1917. } పి. జే. బెంటి

స్థానిక వార్తలు

దక్షిణాఫ్రికా తపాలు:— దక్షిణాఫ్రికా తపాలు కొలంబో మార్గముగా ఆదేశమునకు పంపబడుటకు జనరలు పోస్టాఫీసులో ఈ నెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము 5-25 గంటలకు కట్టివేయబడును.

హిందూ దేశ రక్షక సేన:— హిందూ దేశ రక్షక సేనా శాసనము ప్రకారము సేనలో జేరగోరువారికి (2 వ ఘాతము 1 వ ఘాతము) సేనానిబంధము కావలయునెడల అవి జిల్లా మేజిస్ట్రేటువద్ద కాని చెన్నపురి పోలీసు కమిషనరు వద్దగాని దొరకును.

హాంట్ సాహిత్యసంఘము:— ఈ సంఘపు వార్షిక సభ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు రాయచోటిలోని హాంట్ హైస్కూలునుండియును జరుగును. గౌ. సర్ జాన్ వాలిస్ గారితో సహా జరిగెను. మిగతా సభ్యులుగా రుపస్యసింతురు.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ వైద్యసంఘము:— ఈ సంఘమువారి సభ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు చెన్నపురి వైద్యకళాశాలనుండి జరుగును. డాక్టరు బి. వి. నరసింహయ్యగారు “ఒకని ఆరోగ్యోద్యోగమును భవము” అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ల పటాలము:— హైదరాబాదులో సహా చెన్నపురి రాజధానియందు కూర్చుండవలసిన పటాలము పూర్తిగా తయారైనది. కావలసిన వైనికలసంఖ్య కంటే యెక్కువమంది చేరినచేత చెన్నపురి నుండి అధిక సంఖ్య కూడినది. హిందూ దేశపు ఐతేరాష్ట్రమునందు ఇంతకొలది కాలములో నింతమంది కూడలేదు. గత 5 మాసముల కాలములో హిందూ దేశపు ఇతరభాగముల నుండి కలసి ఎంతమంది వైనికలను గూర్చి గతినే, అంతమందిని ఒక్క చెన్నపురి రాజధానియే కూర్చినది.

పైనిక విచారణ:— నిర్బంధముగ పైనికవర్గమున చేరవలసినవారు అట్లు చేరవంతు నెవల వారిని విచారించుట కేర్పరపబడిన న్యాయ విచారకుల విచారణ చెన్నపురియందలి ఎగ్జామినేషన్ ముఖ్య మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఈ నెల 17, 21-వ తేదీలందు జరుగును. ఈ న్యాయవిచారక సంఘమునకు రాజధాని ముఖ్య మేజిస్ట్రేటుగా రధ్యక్షులై యుందురు. అనధికార ప్రముఖులు (తాత్కాలికముగా నెన్నుకొనబడువారు) కొందఱు న్యాయవిచారక సంఘమున నుందురు.

భారతపీఠము:— గ్రంథకర్త ద్రోణరాజుసీతారామారావుగారు. పరిష్కర్తలు బుర్రుకు పాపయ్యశాస్త్రిగారు. ప్రకాశకులు రాంజీ కంపెనీవారు, బందరు. వెల రు 0-12-0 లు. పాఠశాలల అక్షింగు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు టేకుమల్ల అచ్చుతారావు పంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు దీర్ఘముగ మహోద్ధాతమును వ్రాసిరి. బెజవాడలోనున్న పాఠశాలల సబు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు పి. ఎన్. రామశర్మ బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు సదభిప్రాయము నొసంగిరి. గ్రంథము చక్కని శైలిలో వచనముగ వ్రాయబడినది. విషయము మహా భారతమునందలి వీరుల చరిత్రము. ధర్మజ భీమ అద్భుత అభియంత్ర శ్రీకృష్ణ భీష్మ ద్రోణ అశ్వథామ కర్ణ శల్య దుర్యోధనుల చరిత్రములందు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ వ్రాయబడినవి. భారత వీరుల చరిత్రమును వివరములచే ముఖ్యముగ పరిపఠ్యమునకు చేయవలెను. దీనిని ప్రాథమిక ఉన్నత పాఠశాలలందు పఠనీయముగ నుంచదగునని రామశర్మగారు కొసగిన యభిప్రాయముతో మేముకూడ నేకీకరించుచున్నాము.

ముద్రణ శాసనము.

మనోరమా ముద్రణాలయమున ప్రయోగింపబడుట.

1000 రూ॥ల ధరావత్తు.

(ఒక విలేఖనుని యొద్దనుండి)

రాజమహేంద్రవరము, ఏప్రిల్ 12:— చిలకమర్తి లక్ష్మీనాథము గారిచే మనోరమా ముద్రణాలయమున ప్రకటింపబడుచున్న “దేశమాత” అను పుస్తకము పత్రికయందు ఆక్షేపణీయములగు కొన్ని విషయములు ప్రకటింపబడినవి

(ప్రభుత్వమువారు లక్ష్మీనాథము గారియొద్ద తమ ముద్రణాలయమును కొనుగోలుగాను 1000 రూ॥ల ధరావత్తు కోరిరి. చిలకమర్తి లక్ష్మీనాథము గారు సుప్రసిద్ధకవియూ, సంఘసేవకులూ, ప్రజాభివృద్ధికరములగు ప్రతిభులు ఉద్వయమునందును మెలంగువారును దేశభక్తులు నై యున్నారు. వారిచే ప్రతిభితుగుచున్న “దేశమాత” అభిప్రాయ బోధితమునకు ప్రసిద్ధినిందినది.

జాబ్బియెను హత్య కేసు.

మునుస్వామి అను పేరుగల మొట్టే అనువాదును, నటేశను, ఎద్వర్లు డెల్ల్యు. ఎం. కెహిల్ అనువారు కేర్నూరు విధముల ధనసింగు అనువానిని మార్చి 9-వ తేదీ రాత్రి చంపిరిని వచ్చినకేసు నిర్ణయము న్యాయమూర్తిచేర్చియుగారి యెదుట హైకోర్టులో విచారించబడినది.

కొందఱు పోలీసు ఉద్యోగుల విచారణతో ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున విచారణ ముగిసెను. అనంతరము ముద్రయల వాజ్మాలములు తీసికొనబడినవి. ధనసింగును జోహానెస్ బోరసాని, మిస్ పీటర్సు అనువారు (ధనసింగును ముద్రయలు తీసికొనిపోయిన ఇంటిలో కాపురముండువారు, ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున సాక్షులు) కొట్టినందున ధనసింగు మరణించెనని యు, తాను అద్దరాగా “నీ పని నీవు చూచుకొమ్మ” పీనిని రక్షింపరాకుమ”ని వారు చెప్పినదియు మొట్టే అనువాదు చెప్పెను. రెండవ ముద్రయయు అట్లే చెప్పెను. మొదటి ముద్రయి చేతిలోగూడ అప్పహాక కట్టయ్యుండెను. జోహానెస్ బోరసాని, మిస్ పీటర్సు అనువారు ధనసింగును కొట్టుచుండగా, తానుచూచి భయపడి పాతిపోయినని మూడవ ముద్రయ చెప్పెను.

ముద్రయలు సాక్షుల నెవ్వరిని బేర్కొనలేక పోయిరి. ముద్రయల తరఫు న్యాయవాదులు కొంత వాదించినవెనకన, క్రొను ప్రాసిక్యూటరు ప్రత్యుత్తరము చెప్పిన యనంతరము జూరీవారు 4.20 గంటలకులేచి కేసు సారమును యోచించుటకు బోయి ఒక గంటకు ముగియవచ్చి తమ అభిప్రాయములను జెప్పిరి.

న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పుచు నిట్లు నుడివెరి:— మొదటి రెండు ముద్రయలు—మొదట జూరీవారు కనికరము జూపి హత్య సేరములేదని చెప్పిరి. కాని మిగిలిన అన్యాయముగా హత్యనైవేది చావగొట్టిరి. మిగిలిన ముద్రయలు చెరి 10-వ తేదీరములు ద్వీపాంతరవాసమున నుండునట్లు నిశ్చయించితిమి. మూడవ ముద్రయ— నీయెడల గూడను జూరీవారు దాక్షిణ్యముజూపిరి. నీవుకూడ ముద్రయనికొట్టిన వారిలో నొకడవు కాని నీమీద తప్పు త్రాగియుంటి వనుటయే. నీమీదనిశ్చయింపబడిన సేరమునకు న్యాయశాస్త్రము ప్రకారము నిర్ణయింపబడి అత్యధికము (1 సం॥ రముతో), 200 రూపాయల జూర్మానాను విధించితిమి. జూర్మానా ఈయ జాలని యెడల మూడుమాసములు ఎక్కువగా కారాగృహవాస శిక్ష ననుభవింపవలెను. జూర్మానా ఇచ్చునెడల ఆపైకము ధనసింగుభార్య కీయబడును. 5-30 గంటలైనవెనుక కోర్టువారు లేచిరి.

బెజవాడనుండి ప్రత్యేకముగా కృష్ణాజిల్లా సభకై జగ్గయ్యపేట విచ్చేసిన ప్రాధేసరు పులిపాక లక్ష్మీకాంత రావుగారు 8 వ తేదీరాత్రియు 9 వ తేదీ రాత్రియును తమ భీమబలమును జూపు అద్భుత ప్రదర్శనములను సభానుండువారు గావించి, ప్రతినిధులకును గ్రామస్థులకును అపరిమితానందమును గావించిరి. ఇరుప గడ్డపలగును వంచుట, గొలుగును క్రెంచుట, మెడమీదనుండియు చేతి మణికట్టు మీదనుండియు బరువగుబండినిలాగించుకొనుట, ఎదురుకొమ్మ మీద సమైక్యము బెట్టించుకొని దానిమీద ఎర్రగా కాలుచున్న ఇరుపముకన్న బెట్టించుకొని రెండు బెత్తెల పాడుగున అది సాగువరకును సుత్తెలతో కొట్టించుకొనట మొదలగు అద్భుత కార్యముల నెన్నింటినో చేసి చూపిరి. వీరిచే చేయబడిన ప్రదర్శనములకు ప్రతినిధులందఱును ఆనందించి 9 వ తేదీ రాత్రి చేయబడిన ప్రదర్శనాంతమున కృష్ణాజిల్లా ప్రతినిధులందఱి పక్షమున గరిమెల్ల సత్కారావళిగాను సంగారపత్తెకము నొకదానిని లక్ష్మీకాంతరావు ప్రాధేసరుగారికి బహుమతిగా నొసంగిరి.

జాబులు

విలేఖకులకు సూచన

ఒకానొక ప్రశ్న; నెల్లూరు పోలీసారి; దు: జ-లింగాపురము నుజనవిధేయుడు; బుచ్చిరెడ్డిపాలెం బ్రహ్మాత్మనము సూతక సందేహానికృత్తి ప్రకటింపలేనందునకు చింతింపబడుచున్నాము. (సంపాదకుడు)

I

గుంటూరు మండలసభ

అయ్యో:
26 వ గుంటూరు మండలసభను కేఫ్లెలో జరుపుటకు ఆహ్వాన సంఘము ఏర్పరచబడినది. పాతూరు ఆహ్వాన గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడినది. సభ వచ్చేనెల 28, 29 తేదీలను జరుపుటకు తీర్మానించ బడినది. ప్రజలు తమ తమ ప్రతినిధుల పేర్లను వచ్చే 20 వ మేలోగా ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శిగారికి తెలియజేయ ప్రార్థితులు.
ఆహ్వానసంఘము కోటంరాజు వెంకటపంతులు.
కేఫ్లె ఏప్రిల్ 11 తేదీ ఆహ్వానసంఘ సహాయ కార్యదర్శి.

II

అయ్యో:
ఈ సంతకము మార్చిలో హిందూపురమునం దుత్తర భాగమునందు ప్లేగు ప్రారంభ మైనది. ఆ భాగమందు గల వారు ఇంట్లు విడిచి వెళ్లి వెళ్లుట కు ప్రయత్నముచేయవలసినది. ఎలుకలుపడి చచ్చిన యింటివారు చెప్పకనే వెళ్లిరి. అట్లు రిట ఫింపనివారు యింట్లలోనే యిదివరకు నున్నారు. ఇట్లు విడువనివారిలో నేనుకడను. అందరికిని ప్లేగుచట్టములో మినహాయింపులు లభించినవి. నాకుమాత్ర మొకదినము ఆవధిలో యిట్లు విడువవలసిన సలహాచచ్చినది. మఱునాడే సభకైలెక్టరు గారు (హిందువులు) నన్ను పిలువవంటి మిక్కిలి కఠోరముగ మాటలాడి నా యింటితాళముచేయిపుచ్చుకొని ప్లేగు ఇంకా నెక్టరుగారి కిచ్చి సామాను వెలుపలవేయించి పంపునట్లు ఆజ్ఞాపించిరి. నేను వ్రాతములముగ ప్రార్థింపగా యింటిని డిసిక్ ఫెక్ట్ చేయించి నాల్గవనాడు దీక్షము చేరిని వాపసు ఇప్పించినారు గాని కాపుర ముండకూడదని ప్లేగు యింకా నెక్టరుగారు చెప్పినారు. మరల విన్నపమును బంపుకొంటిని. దానిని ఇంకా నెక్టరుగారి అభిప్రాయమునకు జంప వారు ఇంటిలో నుండరాదని వ్రాసియుండవచ్చును. నాకు తనవ్యక్తిగత యందుకు నిదర్శనము. భారతీయవలయునన్న భాగములో నిప్పు డనేకులు కాపురమున్నారు. వ్యాపారములు జరుగుచున్నవి. నాయుంటిని డిసిక్ ఫెక్ట్ చేయించియు కాపురముండ నీయరు. ఇదంతయు నా మేలుకొరకే. ఇంతదమును నా యొక్కనినై జూపి ధనసంకులవైదయలేక వారినందరిని ప్లేగుదేవత పాలుచేయుట పక్షపాత మగుచున్నది. ఇట్టి పక్షపాతము తప్పుక జరుగునని తెలిసి కాబోలు బొంబాయి, మైసూరు, హైదరాబాదు గవర్న మెంటువారు ప్లేగుడిపాట్లమెంటును ప్రోసివేసి యున్నవారు.

హిందూపురం ఏప్రిల్ 8. ఆర్య నారాయణమూర్తి.

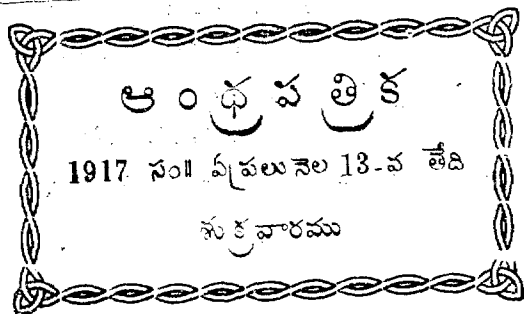
గుంటూరుజిల్లా బాపట్ల ఒంగోలు తాలూకాలలో బ్రాహ్మణ కోడూరు, కారంచేరు, వర్ల, కామమూరు, వల్లూరు, కొమ్మూరు, పండిల్లపల్లి, అమృతప్రోలు, చీమకుర్తి, బొడ్డువారి పాలెం, దళరాజుపల్లి కరవది, హనుమాపురము నిడమూరు, కనుపర్తి ఈశముక్కల, వైడిపాడు అమ్రామములలో 8 గ్రామములందు యూనియనుల కేర్పణుపవరెననియు, వీనిలో వల్లూరు, కొమ్మూరు, బొడ్డువారిపాలెం, దళరాజుపల్లి కరవది, హనుమాపురం నిడమూరు, కనుపర్తి, వైడిపాడు గ్రామములందు పంచాయతుల కేర్పణుచేయదగదనియు, కలెక్టరుగారు సిఫార్సుచేసిరి. ప్రభుత్వమువారు అమృతప్రోలు నందు తప్ప ఇతరపురములందు యూనియనుల కేర్పణుచుటకు ఉత్తరువుచేసిరి.

—0—

ఈనెల 12 వ తేదీని లాహోరునగరమున కాశ్మీరు, పటియాలా-కపూర్ - జింద - ఫరీకోర్ - భాతలపూరు - మెరారు - కోటలా - మండి - సుకకు - డెంబా - బిలా నూరు సంస్థానాధిపతులు రాజప్రతినిధిగారిని గంభించిరి. వీరిలో ప్రతి సందర్భన గౌరవమున కర్తులగుతారిని రాజప్రతినిధిగారు మరల సందర్శించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

యువత విద్యాలయములు	2
ఆంధ్రమహాసభ	3
ఆంధ్రజేత వార్తలు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
స్వదేశవాణిజ్య సంరక్షణము	6
ముఖ్య సమాచారములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విదేశాంతి వార్తలు	8-9
సూర్యారావ భాండాగారము	10
ఇంగ్లీషు తంతి వార్తలు	11-12

స్వదేశవాణిజ్య సంరక్షణము

ప్రాదేశికములకును పాశ్చాత్యదేశములకును దృక్పథమునందు సహజముగ భేదము గలదు. ప్రాదేశికములకు భావనాసామర్థ్య మధికము. పాశ్చాత్యములకు భౌతికసామర్థ్య మధికము. ప్రాచ్యులు భౌతికలాభములను నిర్లక్ష్యము చేసి అనేక వేల యేర్లుగ నాధ్యాత్మిక లాభమునకై పాటు గడిచిరి. ఈ కారణముననే లోకవ్యాప్తములైన మతము లన్నియును ప్రాదేశికములందు పుట్టినవి. హిందూ జాత్యంత్రప్రవ మహమ్మదీయ మతముల కానీయాఖండము జన్మభూమి. ప్రాదేశికములాధ్యాత్మిక చింతలతో భౌతిక చింతలను నిర్లక్ష్యముచేసిరి. పాశ్చాత్యదేశీయులు భౌతికలాభములకై వారి విద్యావివేకములను వినియోగించి అపారమైన వ్యాపారపరిశ్రమలను స్థాపించిరి. వర్తమాన ఘోరసంగ్రామమునకు గల కారణములలో ముఖ్యకారణము వ్యాపారపరిశ్రమ సామ్రాజ్యాధి పత్యము. యుద్ధము ముగిసినతరువాతను పరిశ్రమ వ్యాపారసామ్రాజ్యమునకై ఘోరమైన సంరంభ మేర్పడునని లోకచరిత్రను జూచువారలకు విశద మగుచున్నది. యుద్ధానంతరము యుద్ధనిమగ్నమైన రాజ్యములం దలసట గలుగుట సహజము. పరిశ్రమలను వ్యాపారమును నిర్వహించుట కవసరమైన ప్రజలు గాని వస్తుజాలములు గాని దొరకుట దుర్లభము. యుద్ధనిమగ్నమైన రాజ్యములందు వర్తమాన మహాసంగ్రామమువలన గలిగిన ద్వేషానలము యుద్ధానంతరము వెంటనే చల్లారునని నమ్ముటకు వీలులేదు. ఆ ద్వేషానలము వ్యాపార ద్వేషమువలన రగిలి మహాత్పాతమునకు గారణము గావచ్చును. లోకమును ద్వేషానలమునుండి కాపాడుట రాజనీతిజ్ఞుల ధర్మము. కాని నిరంతరము వ్యాపారసంఘములు చేసెడి ప్రతిపాదనములు దీనికి భిన్నముగనున్నవి. యుద్ధానంతరము అవలంబితము గాగల వ్యాపారవిధానము విషయమై మిత్రమండలి ప్రతినిధులు వ్యాధిను సగరమునం నొక సభను జేసిరి. బ్రిటిషుదేశమునం దొక

విచారణసభ ఏర్పరుపబడినది. దానికి బాల్ఫూరు ప్రభు వధ్యక్షుడు. ఆయుభయ సభలనిర్ణయము లునునీ క్రిందిభావములందు బొందుపరచబడినది.

1. బ్రిటిషుద్వీపములందు ఆదాయమునకు వ్యాపారసంరక్షణముగకు సదుపాయములను పణ్యారోపణము (Tariff) చేయబడును.
2. సామ్రాజ్యమునందు సమాంతర్యమునకు పునాదిగ సామ్రాజ్యాంతర్యాగమునకు ప్రతిపత్తి గలుగును.
3. సామ్రాజ్యమునకును దాని మిత్రులకును ఆర్థికసంయోగము గలుగవలయును.
4. జాతీయ యోగక్షేమములకు ప్రాణప్రదమైన సమృద్ధివైన వ్యవసాయము వ్యాపించవలయును.
5. వ్యాపారసంరక్షణమువలన గలిగిన లాభము కచ్చితములకు పరిమితము.
6. జాతీయ సంపదలు సామ్రాజ్య సంపదలు సంపూర్ణవికాసము నొందవలయును.

ఈ భావములను వ్యాపింపజేసి వ్యవసాయ వ్యాపార వ్యవహారములను నిర్ణయించుటకై ఇంగ్లండునందు టారిఫు సంస్కరణసమితి స్థాపితమైనది. ఈ సమితి తొనెపు ఛేబ్లింగుగారు 14 ఏండ్లకు పూర్వము ప్రకటించిన భావమునై భిన్నరూపమున ప్రకటించుచున్నది. యుద్ధము ఇంగ్లాండునందు స్వేచ్ఛావ్యాపార భావమును సంపూర్ణముగ నాశనము చేసినది. యుద్ధానంతరము స్వేచ్ఛా వ్యాపారము బ్రిటిషు ద్వీపములందు తలయెత్తుట దుర్లభము. సంరక్షితవ్యాపారము స్థాపిత మగుట సహజము. ఆ పరిస్థితులందు హిందూదేశమునకు స్వదేశ వ్యాపారమునందును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వ్యాపారమునందును విశ్వ వ్యాపారమునందును గలుగగల స్థితిని గురించి మన నాయకులంతగ శ్రద్ధను దీసికొనుట లేదని తోచుచున్నది. మన దృష్టియంతయును రాజ్యాంగ సంస్కరణములపై ప్రసరించుచున్నది. ప్రజల శుభస్థితికిని దేశక్షేమమునకును రాజ్యాంగస్థితి యెంత ముఖ్యమో ఆర్థికస్థితియును సంత ముఖ్యము. మన నాయకులు రాజ్యాంగములందు గనుపరచుచున్న శ్రద్ధను వ్యాపార సంరక్షణ నిర్మాణములందు సయితము చూపుట యవసరము. టేరిఫు సంస్కరణ సమితి నిర్ణయించిన సూత్రములు మన దేశమున కన్వయింపజేసిన మనకు మొదటను ఆదాయమునకును, సంరక్షణమునకును, సదుపాయములకును తగిన పణ్యారోపణమును జేసెడి స్వాతంత్ర్యముండవలయును. ఈ స్వాతంత్ర్యము సామ్రాజ్యమందలి ఇతరభాగము లనుభవించు చున్నవి. హిందూదేశమున కీస్వాతంత్ర్యము లేదు. ఆదాయమునకై బట్టలమీది సుంకమును 7½ కు హెచ్చించినపుడు లాంకామైదు వర్తకు లందరును ప్రతిఘటించి ఛేంబ్లింగు గారికి చేసిన విన్నపము చదువరుల స్మరణయందుగలదు. హిందూదేశమువట్ల సామాన్యముగ సానుకంపభావమును దెలిపెడి మాన్యునకు గాడ్డయరుప్రతిక ఈవిషయమై లాంకామైదు బట్టల వ్యాపారమును పాడుచేసి హిందూదేశపు బట్టలవ్యాపారమును బాగుచేయుట యవ్యాయమని ఘోషించినది. లాంకామైదు ప్రతినిధులకు, ఛేంబ్లింగు గారి చిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము హిందూదేశపుస్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధమును గలిగియుండలేదు. హిందూదేశము 150 కోట్ల రూప్యములను దానము చేసినది గాన నుయ్యద్ధానంతర మీ విషయమును పునర్విమర్శనమును జేయుటకువీలుగలదు గానను సభ్యులనుసాంత్యనవచనములతో సుంకమును సంగీకరింపుడని కోరెను. దేశాదాయమునకైనను పణ్యారోపణమును జేయుటకు మనపాలకులకు స్వాతంత్ర్యములేదు. వ్యాపార పరిశ్రమల సంరక్షణమునకును సదుపాయములకును పణ్యారోపణస్వాతంత్ర్యమునకుబ్రిటిషుప్రజలంగీకరించెదరా? బ్రిటిషు పారిశ్రామికులు మన

సహజపదార్థములను చవుకగ కొని మనకు నిర్మాణ పదార్థములను పంపి శ్రీమంతు లగుచున్నారు. మన దేశభాగ్యము మన సహజపదార్థములను మన ముపయోగించుటపై నాధారపడి యున్నది. మన పరిశ్రమలు వృద్ధియగుటకును మన సహజ పదార్థములను మనము వాడుకొనుటకును పణ్యారోపణమవసరము. ఆపణ్యారోపణము కేవలము ఆదాయముకొరకెకాకను వ్యాపారసంరక్షణమునకే ర్పడినపుడు గ్రేటు బ్రిటనునందలి పారిశ్రామికులందెంత యాందోళనము గలుగునో నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. నేషనుప్రతిక వ్రాసినటులు మన పాలకులను బ్రిటిషుప్రజలు నియమించు చున్నారు. వారు బ్రిటిషుప్రజల మతమునకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుటకు వీలు లేదు. మనకు పణ్యారోపణ స్వతంత్ర్యమున్న బ్రిటిషుపరిశ్రామికుల వ్యాపారమునకు కొంత ప్రతిబంధకము గలుగును. అందువలన మన దేశమునకు స్వపరిపాలన మున్నను కాని పణ్యారోపణస్వతంత్ర్యముగలుగుట యసంభవమని విదిత మగుచున్నది. మనదేశమునకు పణ్యారోపణము లేకను స్వేచ్ఛావ్యాపారమునకు నిర్బంధము గలిపించినపుడు మన సహజపదార్థముల వృద్ధియైనను నిప్పటివలె సాధ్యముగాదు. ఆపదార్థములకు తగినధర లభించుటకు వీలులేదు. నిన్నటి దినము కలకత్తాయందు ఆంగ్లవర్తకులు శత్రుకోటికి చెందినవా రెవరును యుద్ధానంతరము హిందూదేశమునందు నివసింప జన దనియును, నివసించువారును రిజిస్టరు చేసికొనవలయు ననియును వ్యాపార ప్రతిబంధకములను గల్పింపవలయు ననియును నిర్ణయించిరి. యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మని ఆప్త్రియాదేశములు మనదేశమునుండి కోట్ల కొలది విలువగల సహజపదార్థములను కొనుచుండెడివి. ఆ పదార్థముల నన్నిటిని కొనెడి సామర్థ్యము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు గాని మిత్రమండలికి గాని లేనపు డాపదార్థముల గతి యేమగును. కలకత్తా వర్తకసంఘము ప్రతిపత్తిపూర్వక పణ్యారోపణమునుజేయుట దేశక్షేమమునకు లాభ మని నిశ్చయించినది. కాని పణ్యారోపణమును జేయువా రెవరో తెలియకున్నది. భరతఖండమునకు స్వతంత్రస్థితి లేనపుడు పణ్యారోపణమును హిందూదేశ పాలకులు చేసినను బ్రిటిషుపాలకులు చేసినను ఆ నియమములు బ్రిటిషుద్వీపముల కనుకూలముగ నుండును గాని హిందూదేశమున కనుకూలముగ నుండవు. మన శుభస్థితి కవసరమైన ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును గురించి విశేషమైన యాందోళనమును జేయుట యవసరము.

దేశమాత—ముద్రణశాసనము.

నిన్నటిదినము ముద్రణశాసనప్రయోగమును గురించి చర్చించుచు నీప్రయోగము లన్నియును పాలకానుచరుల సంకుచిత భావమువలనను గలుగుచుండవచ్చునని తెలిపియుంటిమి. ఆ భావము నందలి సత్యాసత్యములు పాలకులు శ్రద్ధతో రాజద్రోహపూరితము లని అనుచరులు నిర్ణయించిన వ్యాసములను చదువుటవలన విదితము గాగలదు. నిన్నటి పత్రికయం దాంధ్రపత్రిక లన్నియును ఒకటి రెండు హెచ్చరికలతో సత్కరింపబడిన వని తెలిపియుంటిమి. ఆంధ్రచంద్రిక ఆరంభమునందే 1000 ధరావత్తును కట్టుట సంభవించినది. ఆంధ్రభారతి, బాల ధరావత్తు కట్టనందున నిలిచిపోయినవి. ఇప్పుడు చెన్నపురి పాలకులు దేశమాతనుండి 1000 ధరావత్తును కోరినటులు తెలియచున్నది. దేశమాతకు సుపాదకులు సుప్రసిద్ధాంధ్రదేశధర్మ

లైన చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు. లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి నెరిగినవారెవరును వారి ప్రభుభక్తిని శంకింపజాలరు. వారిపై రాజద్రోహభావారోపణము చేయజాలరు. లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు మహాకవి. గయోపాఖ్యాన ప్రసన్నయాదవాదిరసభరితంబులైన నాటకములను వ్రాసిరి. అహల్యబాయి, సౌందర్యతిలక, హేనులత మొదలగునోహరంబులయిన నవలలను వ్రాసిరి. ఆంధ్రస్వామి అను ప్రతీతిని గణించిరి. రాజస్థాన కథానల్లిన భాసాంతరికరణము చేసిరి. మనోరమయను మాసపత్రికను చిరకాలమునుండి ప్రచురించుచున్నారు. దేశమాతయను వారపత్రికను అయిదేండ్లుగ ప్రచురించుచున్నారు. వీరికి గల ఆంధ్రభాషాభిమానపాండిత్యములు వారిని గౌరవించుటకు చాలియున్నవి. లక్ష్మీనరసింహము గారు మహావక్త. అనగళ్ళముగ నవసరము లుట్టిపడుచుండు నటు లాంధ్రభాషయందు గంటలకొలది ప్రసంగింపగలరు. వారి యవ్యాజ్యశీలమును జాటుట కితర విషయంబులు గలవు. లక్ష్మీనరసింహము గారాంధ్రదేశమునందలి సంఘసంస్కర్తలయందు ప్రముఖులు. స్త్రీపునర్వివాహమునకు జేయూత నొసంగుచుండురు. నిమ్మజాత్యుద్ధరణమునకై పాటు పడుచుండురు. పరిశుద్ధాస్తికమతావలంబులైన బ్రహ్మసామాజికులు. వారి గుణశీలంబులను శంకించుట కెవరికిని నవకాశంబు లుండవని నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. కాని భావభేదమువలన దేశమాతయందు ప్రచురించిన కొన్ని వ్యాసములు ముద్రణశాసనప్రయోగమునకు గురి గావచ్చును. పాలకులు పత్రికయొక్క ధోరణినిబట్టి ముద్రణ శాసనప్రయోగమును జేయవలయునుగాని కొన్ని వ్యాసములందలి భావములను బట్టి రాజద్రోహ భావారోపణమును జేయుట యసంగతము. తప్పుల నెన్నదలచినవారికి తప్పుల నెన్నుట సుకరము. పాలక పాలితులకు రాజ్యాంగ నిర్ణయంబులందు భేదభావ మున్నపుడు పాలకులు పత్రికలయొక్క ధోరణినే ప్రమాణముగ నైకొనుట ముఖ్యము. దేశమాతయందు ప్రచురించిన ఏ వ్యాసములకై నేరారోపణమును జేసి పాలకులు ధరావత్తురు గోరినది తెలియదు. అవి తెలిసినను న్యాయుండి యీ కేసునకు గలిగిన ప్రయోజనమే దేశమాతకును గలుగదు. లక్ష్మీనరసింహము గారికి దృష్టి లోపమువలనగల ప్రతిబంధక మాంధ్రులకు విదితమై యున్నది. పాలకులు గోరిన ధరావత్తురు గట్టుటకు లక్ష్మీనరసింహముగారు శ్రీమంతులు గారు. విషయ మాంధ్రులకు విదితమైయున్నది. ధరావత్తును కట్టలేనపుడు దేశసేవ జేయుచున్న దేశమాత నిలిచిపోవుట సంభవించును. ఒకవేళను లక్ష్మీనరసింహము గారు 1000 ధరావత్తురు కట్టగలిగినను వారియెడల ఆంధ్రులకు గల శౌరవ విశ్వాసంబులను లోకమునకు వెల్లడిచేయుట ధర్మము. దేశసేవను జేయుటకై కంకణమును గట్టుకొనిన లక్ష్మీనరసింహము గారికిని ఆంధ్రులు చూపెడి శౌరవమువలన సేవాదీక్షయందు విశ్వాసము గలుగును. ఆంధ్రదేశభిమానులు భాషాభిమానులు ధరావత్తుకట్టవలసిన వేమురూప్యములను చందాలను వేసి వసూలుచేసి ఆంధ్రలోకమునందుదయించిన స్వయంసహాయశీలమును ప్రదర్శించెదరని నమ్ముచున్నాము. న్యాయుండి యీ ధరావత్తు సందర్భమునందు వసూలైన చందాలు మనకు స్మరణమునందున్నవి. లక్ష్మీనరసింహము గారిని సత్కరించి వారి శౌరవమును గాపాడుకొనుటకై యాంధ్రులందరును దేశమాత ధరావత్తునిధికి సహాయమును జేసి పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుదు రని నమ్ముచున్నాము.

బాలికకు వాతలు పెట్టుట

అదపు లేక అల్లరిచేయు పిల్లలను ఆననయమున మంచిదారికి త్రిప్పజాలని అవివేకవతులను విద్యా విహీనులను నాగరికత మితిమీరిన అల్ప విద్యావతులను సోమరులు నగు తల్లులు పిల్లల అల్లరివలన తమ పుక్కిటి పురాణములకును ఆటపాటలకును అభ్యంతరము కలిగినపుడు “గరిటె గాల్చి వాత బెట్టెదను నుమా జాగ్రత్త” యని చెదరించుట కలదు. సహజముగ నీవ్యంగల సవతి తల్లులును వైవిధ్యమును దయావిహీనలై యట్లు వాతలు వేయుట వింత గాదు. కాని కన్నతల్లులు గూడ నిట్టి ఘాతుకమునకు గడంగుట వివేచనచూచునే యుండును. నయమున సాధ్యముగాని పనులు భయమున సాధ్యముగావు. పిల్లలను మంచిమాగ్రమునం దుంచుటకు ప్రేమకు మించిన సాధనములేదు. పిల్లల బెడరింపులు పిల్లలను వెడత్రోవల బెట్టునుగాని సన్మాదంబున నుంచజాలవు. పల్లెటూళ్ళ యం దీ ప్రభావము మెండు - కాని ఇట్లు వాతలు పెట్టిన వారిజాక్షికి ఆరునెలలు కఠినవరకమును అధికారులు విధించిన వివటకిదియే మొదటిసారి - చెన్నపురిజ్ఞానమృత అనుపదమంత్రి ప్రపదతియు ఆమె భర్త యగు మోసెను వేణు అను నతడును వల్లియమ్మ అను 7 ఏండ్ల బాలికను పట్టుకొని వాతలు పెట్టిరి. మోసెను అను నతడు న్యాయమూర్తి సైన్యసరగారి మోటారుబండిని నడుపువాడు - వల్లియమ్మయను నా పిల్ల వారిపుత్రక యగునో కాదో స్పష్టముగ తెలియలేదు. గతనెల 26వ తేదీని ఆ పిల్ల ఏడో అల్లరిచేసివడట. అంతట జ్ఞానమృత చేకర్తని కాల్చి దవడమీదను మెడమీదను భుజముమీదను వెన్నుమీదను వాతలు బెట్టెనట. ఈ ఘనకార్యమును తన కులకాంత చేయుచుండ నామె భర్త చెంత నిలువబడి చిత్రముగ చూచుచుండెనట. ఈనర్తమానము సైన్యసర సతిగారి వీనుల బడినంతనే వారు పోలీసు కమిషనరుగారికి వ్రాసిరి. కేసు చేయబడినది. తగిన సాక్ష్యము లేనందున భర్త తప్పించుకొనెను. కాని అజ్ఞానదురాగ్రహమువలన అఖండ కృపానిధి యగు ఏనుసాధుని యాదేశములను మరచి కరుణవిడిచి వాతలు బెట్టినజ్ఞానమృత కధికారులు ఆరునెలలు కఠినశిక్షను (బైదు) విధించిరి. ఈ నేరమున కిట్టిశిక్ష విధింపబడునని ముందు తెలిసి యుండిన నెంతటి యాగ్రహ కారణము కలిగిన నామె ఇంతటి తెగువకు బూనియుండదు. ఆమె పూనినను భర్త వారింపకుండ నుండెను. కన్నబిడ్డలను కట్టుకొనిన భార్యను పోషితులను పట్టుల కొట్టినను కోసినను తిట్టినను తిమ్మిను అడుగువారు లేరని తెలుసు భర్తలను తల్లులను తండ్రులను భ్రాతృలను సంతకులను చాలమంది కలరు. వీరు చేయు దురాగతములకు హద్దులేదు. మానుషమునకు వెదవిగదల్చుకుండ నిట్టికష్టములను లోలోన ననుభవించి జీవితమున సౌఖ్యమును మాటయే యెరుగక కంటికి మంటికి నేకధారగా విలపించు పతివ్రతలను ఎన్నడత్రవారిం టికి పంపుదురా ఎన్నడీబాధలు తీరునా అని మ్రొక్కులిడు బాలికలను బాధలకుతాళలేక సమయముచూచి ఇలుపిడి దేశములబట్టి పోవుబాలురును వెక్కుమంది గలరు. ఇట్టి అగతికులకు గతి ధరానేతయు జగన్నేతయును గాక నేరొకరుండరు. ఇట్టి నేరములు బయలుపడుట కష్టము. బయలుపడిన సాక్ష్యము లభించుట దుష్కరము. కాన నిట్టి నేరములు రుజువుగుట తటస్థించినపుడు కఠినశిక్ష విధించుట కడుంగదుయుక్తమనియు నిశ్చయిం దుండిట్టి దురాగతములను వారింప సాధన మగుననియును నూచించుచున్నాము.

సామ్రాజ్య సభా ప్రతినిధులు

సామ్రాజ్య సభా ప్రతినిధులు బ్రిటీషు వ్యవస్థలందు జాతిభేదము లేకను ప్రతినిధులను సత్కరించుట సంతసము. హైందవ ప్రతినిధులకును లండనునగర పౌరత్వస్వత్వము ప్రసాదింపబడినది. బుధవారమునాడు బోర్డరుగారికి స్మట్సుగారికి వికాసీరు మహారాజుగారికి ఎడింబరో పౌరత్వస్వత్వము ప్రసంగబడినది. బోర్డరుగారు పౌరత్వస్వత్వమును స్వీకరించుచు “బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము స్వేచ్ఛచ్చర్యము స్వరాజ్యము సంయోగము” భావములపై సాధారణముచేసి నిర్బంధపడినదని తెలియజేసెను. బోర్డరుగారు దీనిని భావమునందే కాకను క్రియారూపమున సయితము తెలుపుటకు దోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాము. హిందూదేశముగోరునది బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంతర్గతమైన స్వరాజ్యము. అది స్థాపితమైనపుడు భరతవంశపు ప్రతిభ యప్రతిమానమై బ్రిటీషు సామ్రాజ్య బలమునకు ధోడ్పడగలదు.

హిందూదేశపు 150 కోట్ల రూపాయల దానము

హిందూదేశము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున కొసంగ దలచిన 150 కోట్లు దానపూర్వకముగ నొసంగబడును గాని అప్పుగ నీయబడదు. ఇంతవరకు 12 కోట్లు మాత్రమే మనదేశమునందు వసూలైనది. మనదేశమునందు వసూలుగాని ద్రవ్యము జూలై మాసాంతము క్రేటుబ్రీటునునందే వసూలుచేయబడి అప్పుపత్రము లింగ్లాండునందే దుర్భుజును. ఇది భారతీయుల ప్రతిపత్తికి హానికరము. శ్రీమంతులు సామాన్యులు 150 కోట్ల అప్పు పత్రములు భారతభండునంగు అమ్మనట్లు పాటుపడి దేశగౌరవములను గాపాడుట యుచితము. ఈ యప్పుపత్రము లన్నియును లింగ్లాండునందు విక్రయింపబడిన మన యార్థికి స్థితికిని నష్టము గలుగును. దేశమునందంతటను చిన్ని మొత్తములను వసూలుచేసినను శేరించిన 128కోట్లు లభించుటకు వీరేర్పడును. భారతీయులందరు భాగ్యరూపమున సహాయము చేయుట ప్రయోజనకరము.

పరాసులకు 150 కోట్ల రూపాయల దానము.

అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రవాసులకు భవానయన్నదను నుదారమైన స్వభావము సయితము గలదని అమెరికా దేశపుచరిత్ర చాటుచున్నది. అమెరికా దేశీయులు పరాసులకు 150 కోట్ల రూపాయలను దానముచేయుటకు సమకట్టి వారి విశాల స్వభావమును వెల్లడిచేసిరి. యుద్ధము వలన నష్టము ప్రాప్తిన దేశమునకు వలె మఱి ఏయితరదేశమునకును గలుగలేదు. యూరపునందు ప్రజాస్వామ్యత్వబీజములను ప్రాప్తిన నాటినిది. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు స్వతంత్రమును స్థాపించుటకు పరాసులు ధనబల సహాయములను ప్రేరితి. ఇట్టి యుదారద్రవ్యాలిగల దేశమునకు 150కోట్ల రూపాయల నిచ్చుట గొప్ప కార్యముగాదు. ముఖ్యముగ మహా భాగ్యవంతులైన అమెరికా యిచ్చుట గొప్ప కార్యము గాదు.

ముఖ్య సమాచారములు

కైలీషియా సంస్థానమువారు యుద్ధనిధికి రు10,000లు పంజాబు దొరతనమువారి కొసంగిరి.

గ్వాలియరు సంస్థానా ధీశ్వరుడగు సింధియా మహారాజావారు లాండ్సుచౌకు నిధికిగాను 5000 పానులను ఉదారభావముతో విరాళ మొసంగిరి.

పంజాబు దొరతనమువారి కార్యాలయములు లాహోరు నగరమున 10-5-1917 ను మూయబడును. సిల్హాలో 14-5-1917న తెరువబడును.

గోవావరిజ్ఞాన సైన్యాధ్యక్షుడు తాలూకా తిరుపతిలోని వేంకటరమణనివాస భాండాగార ద్వితీయ వార్షికోత్సవమీ 15తేదీని చెలికాని లత్సారావుగారి అధిపత్యముక్రిందజరుగును.

కోలారుజ్ఞానయందున్న ఇ. జి. మీటర్ అను వారు గతవారాంతమున వేటకుబోయి కోలారుజ్ఞానలో ఉగ్రమునకు 40,50 మైల్లదూరముననున్న ఒక అడవిలో ఒక చిరుత పులిని కొట్టిరి. దాని పొడవు 6 అడుగుల 10 అంగుళములు.

యుద్ధబుణమునకు 11,30,76,500 వచ్చినవని ఈనెల 12వ తేదీని ప్రకటింపబడినది. హిందూయిలో 4,7,14,7,000 కను కలకత్తాలో 3,77,79,300 వేలకును చెన్నపురిలో (31, 32,000 కను దరఖాస్తులు వచ్చినవి.

సిక్కింబాబాదులో సేనలో చేరవచ్చిన పాశ్చాత్యుల వైద్య పరీక్ష జరుగుచున్నది. ముందువారుక కవాతు ప్రారంభమగును. సేనలో చేర నష్టాలు గానివారిని నిగ్రహణచేయుటకు తెడు న్యాయస్థానము లేవ్వరప బడినది.

కలకత్తాలో 11వ తేదీని ప్రత్యేకవిచారణ ప్రారంభమైనది 16గురు ప్రత్యేకింపబడగోరి. ముగ్గురిని ప్రత్యేకించిరి. 12వ తేదీని 33 గురు ప్రత్యేకింపబడగోరిరి. ఒకరిని పూర్తిగా ప్రత్యేకించిరి. ఒకరిని సర్టిఫికేటును చూపవలెననిరి. 6 గురిని ప్రత్యేకింప వీలులేదనిరి. టెక్నికలవారిని ప్రత్యేకించిరి.

విరోధామహాసంగ్రామము

బ్రిటిషు క్రాసరుల మహాపరాక్రమము

స్వేయిను నౌకను ముంచుట - చాల విషమస్థితి.

ప్రాస్సులోని ఆమెరికావారి విమానదళము.

(రైటరు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లాండు

సర్వసామ్రాజ్య సభా ప్రతినిధులను ఎడింబరో వారు గౌరవించుట.

ఈమరు పండుగమున ప్రాస్సు ప్రభువుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద నౌకసభ సమావేశమయెను. అందుల సర్. రిచర్డు బోర్లెస్, స్కట్టు-వికనీరు మహారాజుగార్లు అతిథిసత్కారము గావించిరి. సామ్రాజ్యమున కంతటికిని సంబంధించిన ముఖ్యాంశములను చర్చించుటకు సామ్రాజ్య యుద్ధసభకు ప్రతినిధులుగ వీరు విచ్చేసిరని తెలిపిరి.

ప్రతినిధులు.

ప్రతినిధులలో నౌకరకు వికనీరు మహారాజుగారు భారత దేశము సంస్థానాధిపత్యమును ప్రసాదింప వంశజుడు. బ్రిటిషు సార్వభౌమునిపట్ల నిరంతర ప్రభుభక్తితో మెలగువాడు మూడేండ్లనుండి తదేకతీక్షణ సామ్రాజ్య కార్యభారములపట్ల తగుశ్రద్ధవహించి కార్యనిర్వహణమునకు బానుకొని భక్తివిషయములతో ఆనయము సేవ చేయుచున్నాడు. రెండవ వారగు స్కట్టుగారు యోధుడు. రాజనీతిజ్ఞుడు. ఈయన మొదట మనకు విరోధముగ పని చేసి యుండిరి. నేడు వీరును జనరలు బోధాగారును దేశమును ఉద్ధరించిన వారిలో అగ్రగణ్యులు. జనరలు స్కట్టు గారికిని బోధాగారి కిని ఆభిప్రాయ భేదములున్నను రాజ్యాంగవిషయములలో మాత్రము ఇద్దరును ఏకీభావముతోనే మెలగుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు వ్యాయ పరిశీలనము మూలాధారమగుటకు వీరి ఆనుకూల్యము ప్రత్యక్ష ప్రమాణము.

అమెరికా.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ లుగారు సంగ్రామములో దిగుటచే యుద్ధముననే గాక సామ్రాజ్యసంస్కరణలందు కూడ కొన్ని మార్పులు కలుగగలవు. అసమానకాంతము వహించి ఎన్నివిధముల కయ్యమునకు దిగకుండగ ప్రయత్నించినను వీలులేక బలవంతముగ సమరమును ప్రవేశించవలసి వచ్చినది. ఇదియే జర్మనుల రాక్షస కృత్యములకును దౌర్జన్యములకును దురాగతములకును తార్కాణము. ఇన్నివిధముల జర్మనులు ప్రయాసకలుగజేయనిచో అమెరికావారు యుద్ధమునకు నిచ్చ గించువారు కారు. ప్రపంచమంతను తామే ఏలవలయునని బయలుదేరిన జర్మనులకు తగినట్లు బుద్ధికాపి మరల వారెన్నటికిని ఇట్టి పిచ్చిపనులు చేయకుండ చేయవలెను.

విమాన సైన్యము.

ఇటీవల సర్వసామ్రాజ్యయుద్ధమంత్రి వర్గముగారి సభలో విమానసైనికులు చేయు మహాపరాక్రమములను గూర్చి ముచ్చటించిరి. వీనినిజూడ మనకేభయము లేదని చెప్పగలము. విమానసైనిక గతులగుంచి ఇట్లు సంక్షేపముగ నుడువదగుననిరి. మేమిప్పుడు తయారు చేయుచున్న విమానములు జర్మను విమానముల బలమునకు సరిపోకపోయినను అంతతీవ్రముగ తయారు చేయబడ లేకున్నను వారెన్ని తయారుచేయుచున్నారో మేము కూడ నిన్నిటిని తయారుచేయుచున్నాము. సగుటున జర్మను విమానములకు గలశక్తి మామంత్రములకు కూడ గలదు. కాని గమనించవలసిన విషయ మొకటిగలదు, బ్రిటిషువారి విమానములను గలగల గంగ మందు నలుదిక్కులయందును విచ్చలవిడిగ వదలుచున్నారు. కాని జర్మనులవలె నగరములపైగాని నిరాధారమైన పట్టణపైగాని వినియోగించుటలేదు. విస్తారముగ విమానప్రయోగముచే నట్లుము కలుగజేయవలెను. లేనిచో అట్టి ప్రయత్నములను మానుకొనుట ఉత్తము మని సర్ రిచర్డు బోర్లెస్ గారు నుడిపిరి. విమానప్రయోగములనలన కొత్తసంకతులపై కనిపెట్టవలెను. ఇట్టి దేదీయ లేనిచో ఏమి ప్రయోజనములేదు. యుద్ధాధికారులుగూడ ఇదేరీతిగ ఆభిప్రాయపడుచున్నారని కూడ పలికిరి.

యుద్ధమువలన సామ్రాజ్యమునకు కలిగెడు మార్పులు ఈ ఘోరసంగ్రామమువలన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని స్వపరిపాలక రాష్ట్రములకును భారత దేశమునకును అంత్యంత్ సేవబాంధవ్యము కలుగును. రాజ్యపరిపాలనయందు కూడ లాభముతో కూడ కొన్ని సంస్కరణములు జరుగును. బ్రిటిషు వారికిని అమెరికా రాజ్యమువారికిని కూడ ప్రేమ ఇనుమడించును. యుద్ధానంతరమున సామ్రాజ్యమున్న సామంత రాజ్యములకు కొంచెము ఉపకారము చేయుట అత్యవసరమని కూడ బోర్లెస్ గారు ప్రస్తావించిరి. సామంతరాజ్యముల యొక్క బలాబలములను గ్రహించి జాతీయలాభముకొరకు ప్రయోగింప పాటుపడవలెనని గూడ వ్యక్తించిరి.

యుద్ధముగురించి జనరలు స్కట్టుగారి యభిప్రాయము. ఇటీవల తాము పరామర్శమున కేగి ఈక్రాంతయుద్ధ మారంభమగుట చూచితిమని పలికిరి. జర్మను లెంత ప్రశ్నను సన్నాహములు గావించినను పరామర్శ వానినన్నిటిని ఆకలిగ త్యజింపించి సాయంత్ర మగుసరికి జర్మను షెల్లులకంటె తమ షెల్లులను సహస్రములుగ కురిపించిరి. విమానయుద్ధ పండుకూడ మనవారే ప్రముఖత గాంచిరి. రణరంగము దెవటను శత్రువిమానమే తిరుగుటలేదని స్కట్టుగారు తెలియజేసిరి.

సర్వసామ్రాజ్య యుద్ధసభ

లండను, ఏప్రిల్ 11:— సర్వసామ్రాజ్యసభా ప్రతినిధులగు, వికనీరు మహారాజుగారికిని, సర్, జేమ్సు మెస్టను గారికిని సర్ ఎస్. పి. సింగ్ గారికిని, సర్ డాక్టరు బోర్లెస్, మాసీ, స్కట్టుగార్లకును పట్టణస్వాతంత్ర్య గౌరవము నిచ్చుటకై మాంచెట్టరు నగరసభవారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

బ్రిటిషువారి వ్యాపారము

లండను, ఏప్రిల్ 11:— ఈవారములో 2406 ఓడలు సురక్షితముగ ఇంగ్లాండునకు చేరినవి. 2367 ఓడలు ఇంగ్లాండు నుండి యుర్రుమైవెళ్లినవి. 1600 టన్నుల బరువుకు మైగల ఓడలు 17 ను 1600 టన్నులకు లోపుగల ఓడలు 2 ను ముంచబడినవి 14 ఓడలను అంతర్గాములు ముట్టడించినవి. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. అవన్నియు అంతర్గాముల బారినుండి తప్పించుకొని పోయినవి. ఆరు చాపలపడవలు మునిగిపోయినవని నౌకాధికారులు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రాస్సు

ఫిరంగుల ప్రదేశము మరలుట.

లండను, 12:— సోయిసను రీయ్యుకు మధ్య ఫిరంగుల తిరుగుణముగ ప్రేలుచున్నట్లు జర్మను వాయువాగ్రలు తెలుపుచున్నవి.

పరాసు సేనాపంక్తి

లండను, ఏప్రిల్ 12:— సాసిగ్నులకు తూర్పున పోరి శత్రువులను తక్కిన కందకములలోనుండి పూర్తిగా తరిమితిమి. మా పంక్తి యుద్ధుడు పూర్తిగ మరల యేర్పడినది. సోము ఓయిజీలకు మధ్య రాత్రి ఫిరంగులు కాల్చబడెను. పిమ్మట మేము తలపడి కాచి ఆడవి వరకును శత్రువులను తరిమి. చాలస్థానముల నాక్రమించితిమి. చాలమంది హతమొనరించి పెక్కు మందిని పట్టుకొంటిమని పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

రాజప్రతినిధిగారు సత్తి పరివార సహితులై ఈ నెల 17 వ తేదీ యుద్ధయమున 8 గంటలకు లాహోరు నగరమునకు వచ్చిరి. తల్లి నెంటు గవర్నరు మహారాజులు ప్రముఖులు మున్నగువారు రైలుస్టేషనునంద చేరియుండెరి. ఘోర్రాపటాలములు గౌరవమున నెరవెడ. శ్రీ వారు తల్లి నెంటు గవర్నరుగారి మందిరమునకు సేనా పరిపేక్షితులై విచ్చేసిరి. విద్యాధ్యక్షు పీఠులలో బారులుతీరి నిశ్చల సమస్కరింప శ్రీ వారు ప్రతిపదనము లాచరించిరి.

మంచుచేయుద్ధ మొగుట

శత్రువులకు గొప్పనష్టము కలుగుట.

లండను, ఏప్రిల్ 11:— బ్రిటిషువారి రిల్లు ప్రకటించుచున్నారు.— మంచుపతనము విస్తారముగ నుండుటచే శత్రువులను గుర్తించుటకు వీలు లేకున్నది. యుద్ధమునకు కూడ అవాంతరములు కలిగినవి. మాంచీలి ప్రక్క దగ్గర కొత్తగ మేము స్వాధీనపరచుకొన్న స్థానములయొద్ద శత్రువులు రెండుసార్లు ప్రతియుద్ధము చేయగవారిని పారదోలితిమి. స్రాణము పోయినను సరే గ్రామమును మాత్రము విడువకుండ దని అధికారులు ఉత్తరువు లిచ్చినట్లు మాంచీలి ప్రక్కనంద మాకు స్వాధీనమైన శత్రువులు తెలుపుచున్నారు. దక్షిణమునకు కొంచెము ముందు బుల్లికోర్టును లోపలికి నొరుచు కొని ప్రవేశించితిమి. కొంత మంది శత్రువులను బంధీకృతులుగ కూడ జేసితిమి. కాని శత్రువుల సంఖ్య ఎక్కువగనుండుటచే తిరుగ మేము మా పంక్తులలోనికి రావలసి వచ్చినది. ముట్టడి చేయుచున్న శత్రు వైన్యములలో చాల మందిని మా ఫిరంగుల చే కూల్చితిమి. గాలి దురుసుగ నున్నను నిన్నటి రోజున మా విమానములు మెలకువతోనే పని చేసినవి. శత్రువిమానములు విశేషముగ యెగురుచు లేదు.

సోము యుద్ధము చేయుట

జర్మనుల ఆభిప్రాయము

న్యూయార్కు, మార్చి 20:— సంయుక్త పత్రికాలయ సంఘమువారికి పరాసు దేశమునుండి వుడ్డుగారిల్లు తంతి పంపినారు:— పడమటి రంగమందు తమ సేనలను పలచనజేసి మరొక రంగమునకు చతురోపాయముతో 30 పటాలములను పంపుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు.

తిరుగ వైకొన్న ప్రదేశమును బుద్ధి పూర్వకముగ తగుల బెట్టిరి. మొదట జర్మను దండయాత్రచే కలిగిన నష్టముకంటె ఎక్కువగనున్నది. రోడ్లనన్నిటిని తెగగొట్టిరి. గృహముల నన్నిటిని నిర్మూలము జేసిరి. రోయియ పూర్వముగ జర్మనులు మందు గనులతో పూడ్చిరి. కాని పరాసువారు అతివేగముతో ముందుకు పోవుటచే రెండు మూడు మందుగనుల అంటుకొనినంత మాత్రమునే వెనుకకు మరలి ఆప్రదేశమును ఖాళీజేసిరి. శనివారము సాయంత్రము 4 గంటలపుడు శయ్యలపై పరుండిన్యాయకాశ్రీ వేల్తలంధరును ప్రక్కలవీడవండి శ్రుతి క్రింద బడిరి. పీఠులందు మారణ సాధనములను ప్రేల్చిరి. పట్టణము తయు తగుల బెట్టబడినవి. తమ పగను తీర్చుకొనుటకై జర్మనులు ఇండ్లలో చొరబడి సామానసంపద తగులబెట్టిరి. పట్టణమునంతను జర్మను పట్టణముగ మార్చి గ్రామమునకు విధా లకును హిండెనుబర్గు మాకెన్ నెక్ మున్నగు యుద్ధప్రముఖుల పేరులను పెట్టిరి.

మాంచీని పట్టుకొనుట.

సాస్మీనెస్సీ మధ్యనున్న దేశమునకు మాంచీ ప్రాణాధారమైనది. ఇది చాల ఉన్నతమైన భూమియగుటచే జర్మనులు తమ స్థానములను బలకరముగ స్థాపించుకొన గలిగిరి. ఆగ్రామమును, మాంచీకిని ఆ రెంజికొండ అడ్డముగ నిలిపినది. దీనిని బట్టుటకై దొమ్మిదేసి ఎట్టుకేలకు శత్రువులను బారదోలి లోనికి నొరబడితిమి. మంచుపతనము విస్తారముగ నుండుటచే దుష్ప్రిప్రసారము ఆనుటలేదు. మాంచీలోనున్న సిబ్బంది బహుసామానముగ పోరి మాసేనలను తహతహలాడించినది. కాని చీకటి పడుసరికి మాబాంబుల ప్రయోగించు వారు గ్రామసరిహద్దులలో ప్రవేశించిరి. చాల వరకు శత్రువులు చీకటిలోనే మరలి పోయిరి. ఉదయమున మరల తలపడి శత్రువుల నెదిరి పోరి గ్రామమును స్వాధీనము జేసికొంటిమి. దీనివలన ప్రయోజన మేమన ఉన్నత ప్రదేశము మాస్వాధీన మగుటయే. ఈ రోజంతయు మేము స్వాధీనము జేసికొన్న స్థలము లన్నిటిని బలపరుచుకొంటిమి. కాని క్వంటెక్తు క్రాయనెల్లుకు మధ్య గట్టి యుద్ధము జరిగినది. మాఫిరంగుల వాడి ఆత్మీయముగ నుండుటచే శత్రువులకు ఆ యుద్ధ సామగ్రి లేమియు చేరలేదని మేము బట్టుకొన్న ఖయిదీలు పలుకుచున్నారు. అందుచే ఆయుధసామగ్రి లేక పోవుటయే గాక రెండుమూడు రోజులవరకు తిండి లేక కూడ పలమల మాడిరని రూటరు విలేఖరుడు తెలిసెను.

శత్రువుల ప్రతిరోధము తగ్గుట.

మొదట సోము యుద్ధము ప్రారంభమైన తరుణమందు జర్మనులకు శ్రద్ధయు ఉత్సాహమును నానాటికి ఊడించుచున్నవని రూటరు విలేఖరుడు నిబ్బరముగ వ్రాయుచున్నాడు.

కౌత్తయ్యయు అరంగమగుట.

అందను, ఏప్రిలు 11:— జర్మను వాయు సేనాధ్యక్షుడు ప్రకటించుచున్నది. ఈజిప్టును అధిగమించు గొప్ప ప్రయత్నమును ఆ సమయముననే కనుగొనఁగలము. ఇది విస్తృతమున ప్రతిఘటనయగుటచే తాకి కౌత్తయ్యయు అరంగమగుచున్నాము. బుల్గేరియా నెంటువెంటుకి సమర్థులైన జర్మను యుద్ధము జరుగుచున్నది. శత్రువులు యాఫ్రికా, నోర్తములలో కాల్పుచున్నారు. వెయిలీరుండి సమర్థులైన జనవినులు క్రొవోయ్యయు తీవ్రముగ జరుగుచున్నది.

శత్రువులతో యుద్ధము.

నిన్నటిరాత్రి పగిలునొత్తికలు ఇట్లు ప్రకటించినవి:— నెంటు కెంటుకే ప్రాంతమున క్రొవోయ్యయు తీవ్రముగ పోరాడినది. పియసుకు దక్షిణభాగమున శత్రువులు మాపటాలములలో నొకదానిని పోకొట్టెను. దాని ప్రతిఘర్షణములో రుగవచ్చి చేరినది. ఇంకొకటి ను లోభయపక్షముల వారు క్రొవోయ్యలను క్రొవోయ్యులను పోరాడినది.

అమెరికావారి విమర్శనము.

పారిసు, ఏప్రిలు 12:— పరిశీలనము జరుగఁజేయుచున్న అమెరికా విమానము లెండినిండి అమెరికా పక్షముతోనే పోరును.

ఆంగ్ల సేనా హాళియు.

అందను, ఏప్రిలు 12:— నెహకొకతెగాక యిప్పు యాంగ్ల సేనా హాళియు.

అమెరికా

కనడా వారి గొప్పవైద్యము.

అందను, ఏప్రిలు 11:— 149,074 మంది కనడావారు పులలములందు చేరిన ఆధికారపూర్వకముగ తెలుపబడినది.

బ్రెజిలు దొరతనము

రయోడి జనితో, ఏప్రిలు 12:— రయోగ్రానడివోసలు-పరివా - సాంటా కార్తా వా పరగజాలలో జర్మనులు హెచ్చుగ నుండుటచే నవట సేవను విస్తారముగ చేర్చుటకు దొరతనము వారు నిశ్చయించిరి. సేవకు శాకాదళమును హెచ్చించుటకు నిశ్చయించిరి. సేవసేవనుండి వాడవచ్చునది.

మిశ్రముడలితో వర్తకము.

వాసింగుటక, ఏప్రిలు 12:— మిశ్రముడలివారిలో వ్యాపారము చేయుటకై నవీకముగ నిర్మించబడుచున్న కర్ర నొకలను త్వరలో ముగియునట్లు చేయవలెనని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు పనామా కాలను కట్టించుచున్న జెనరలు గో తాల్ను గాఢీ వ్రాసిరి.

అమెరికావారు చేయగలిగిన కార్యము.

నెహకొకతెగాములను పంపి ప్రపంచమందంతటను పోరుటకు జర్మనులు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుత సముద్రస్థితిని బట్టి అమెరికనులు కొన్ని వారములలో నెట్టబడలను కట్టుపకుల కట్టితిని మానేయుదురు. నెహకొకతెగాములను గూర్చి చివ్వి

ఆజ్ఞాపైనువారి నైఖి.

బోస్టన్, ఏప్రిలు 11:— తమముక్కు చాటులకు భంగము కలుగునరకు ఆజ్ఞాపైను వారు తటస్థ భావమును వదలకుండుటకు ఉద్దేశించిరి. ఆయుధము యుద్ధమై ధైర్యవంతులైన గ్రామముందు దిగవలసి వచ్చినందులకు సానుభూతిని కనపరచుచు ఒక ఉత్తరపును ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

జర్మను ఉపచారికల కార్యము

అందను, ఏప్రిలు 12:— గాయములు రెగిలిన ఆంగ్ల సైనికులు జర్మనీలో దూరప్రయాణము చేయునపుడు వారు తిండిలేక నోరెండి శ్రమపడుచుండ నీ సుపచారిక లాహార పదార్థములను పొసపాత్రలను వారి కనులవిరుట చూపి చేతి కందనీయక వారు లాగుకొనబోవునపుడు ఆపాన పాత్రలలో నుమిసి యిచ్చెదరు. పట్టలేని దాహమున వారు వారి నేత్రాగుచుండ నాకాంతలు పకపక నవ్వుచుండుదురు. దాహము దాహమని పైనిన లరచుచుండ గ్లాసులోని నీరు వారుదాచుచుండగ నేత్రాస్త్రిలు మెల్లగ క్రింద పానపోసెదరు యగాములకు చికిత్సచేయక వారిపై ఉమిసెదరు. గాయము లలిగిన ఆవయవముపై తన్ను మరలంబాధ కలిగింతురు. జర్మను సెడుక్రాసు సంఘము ధార్మిక విహీనమై క్రొవోయ్యసహితమై రెడుక్రాసు నామమునకు కళంకము తెచ్చుచున్న దని ఆట నుండి వచ్చిన సైనికులు తెలిసిరి.

మొదటి విమర్శనము.

అందను, ఏప్రిలు 12:— మొదటి విమర్శనము.

సూర్యరాయ భండారము.

ప్రథమ వార్షిక కౌత్సవము.

(ఒక విలేఖనుని యొద్దనుండి)

విశాఖపురము, ఏప్రిల్ 10:— మొన్న ఉదయమున నప్పటికి మామీకాపుర మంతయు నొక విధమైన నూతనవికాసము నొంది యుండెను. కొటకు సమీపముననున్న యాంధ్ర భాషాభివృద్ధి నాటకశాలయు నాప్రాంత ప్రదేశములను బచ్చరి మామిడి యాకుల తోడయుల తోడను, చిత్రశ్రవణములయిన కాగితపు జంకాలతోడను, మతీయు ననేకవిధములయిన యలంకారముల తోడను గనుల పండువుగా నలంకరింపబడి యుండెను. కొటలోనికి బోవు రాజమార్గము మొదట గంగు కాగితములతో ధనురాకారముగా గట్టబడిన యొకతోడమునై “శ్రీరాజావారిని నటించుచు బరమేశ్వరుడు నక్షింతుగాక” యని పెద్ద యక్షరములు మనోహరముగా జిత్రంపబడి యుండెను. మతీయు “ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకై ప్రయత్నింపుడు, దేశభాషాభివృద్ధికై చిత్త వహింపుడు, భండారగార పురోభివృద్ధికై పాటుపడుడు, కవులను బండితులను గౌరవంపుడు” అని యిట్లనేకవిధములయిన ప్రోత్సాహ వాక్యములతో జిత్రంపబడిన మనోహర తోడములు పట్టణమునందలి పెద్ద బాటయందు అచ్చటచ్చట నెల కొల్పబడి యుండెను. కొందఱు యువజనులు అత్యుత్సాహముతో నేడియో పనితొందర గలిగి యిటునటు సందరించుచుండిరి. ఏసంగతులను తెలియని కొందఱు పురజనులును, బాటసారులును, ఇది యంతయు జూచి వింతపడుచుండిరి. ఇంత భోకోటలోని గంట తొమ్మిది గంటలు కొట్టిరి. అప్పుడ నాటక కాలమొదలై ప్రావ్యమయిన బ్యాంకు వాద్యము విసకచ్చిరి. అచ్చట గొందఱు జనులు గుమిగూడి యుండిరి. తరువాత స్వల్పకాలములోనే యా జనసమూహ మంతయు రాజవిధి వెంబడి మెల్లమెల్లగా నడువసాగెను. అందు ముందుద్వివక్ర శకటికలను (చెసికలను) బూనిన యువ జనుల వరుసయు దరువాత బ్యాంకువాద్యములును, చివ్వుట బృందంగము,సిద్దెప్పు, హోమోయము మొదలగు వాద్యవిశేషములతో గూడిన భగవద్భజనము, నటులైన అందఱు చొక్కమాదిరి దుస్తులనే ధరించిన నాటక సామాజికులను, ఆ వెనుక నత్యంత మనోహరమూర్తు లగు శ్రీ పీఠికాపురాభిషేక సోదరి పుత్రులును, అనంతరము శ్రీవారి క్రియభావులగు శ్రీచామర సీతారామస్వామి దొరవారును, వారి సరసను శ్రీరావు వేంకటకృష్ణారాయణుల గారు, శ్రీరావు వేంకట రామారావు గారు, శ్రీరావు సీతారామస్వామిగారు, శ్రీచామర సత్య నారాయణగారు మఱి కొందఱు వెలమ దొరలును కడపట గొందఱు కళిశ్రవలు, పండితులు, గాయకులు, శ్రీ విద్యానంద పుస్తక భండారగార సహాయులు, ఉద్యోగిగలు, మున్నగు పురవాసులును గ్రమముగా నుండిరి. ఇట్లయిత్సరము తిన్నగా రయిల్చే ప్రేమచుదగ్గర కరిగి ప్లాటుస్థానమునై ధూమశకటా గమనమును బ్రతీక్షించుచు నిలిచి యుండెను.

అంతకు ముందే యచ్చటికి మఱి కొందఱు గొప్పవారు (అనగా) శ్రీవిశాఖపురం రాజావారి అసిస్టాంటు దివాను శ్రీ వేంకటసుబ్బారావు నాయకు గారును, ఒంగోలు డిస్ట్రిక్టుకోర్టు మున్సిఫ్ శ్రీ కల్యాణస్వామి బి.ఏ.బి.ఎల్. గారును మొదలయిన వారు వచ్చి రయిలు రాక కెదురుదూచుచుండిరి. ఇంతలో మదరాసునుండి కలకత్తాకు బోవు తపాలాబండి వచ్చి ప్లాటు స్థానము దగ్గర నాగినది. అప్పుడత్యుత్సాహముతో నచ్చటి వారందఱు మెకరయిలు పెట్టెయొద్ద గుమిగూడిరి. అంతట నా పెట్టెలోనుండి ప్రాచీనపద్ధతిగా జుట్టబడిన యొకయెఱ్ఱుని తల పొరయు, ప్రాతవడియున్న యొక చొక్కాయయు, సామాన్యమయిన యొక పరిధానమును ధరించి సుమారు డెబ్బది సంవత్సరముల వయసుగల యొక మహాపురుషుడు శ్రీ సూర్యరాయ పుస్తక భండారగార సహాయ కార్యదర్శి యగు గాడపల్లి నూర్యనారాయణరావుగారి చేయూతగొని మూర్తీభవించిన ముదిమియో యనునట్లు క్రిందికి దిగెను. వెంటనే శ్రీచామరసీతారామస్వామి దొరవారు ఆమహాపురుషుని పుష్పమాలాలంకృతుని చేసి యుచితకీర్తిని గౌరవించి గుఱ్ఱపుబండిపై నెక్కించి తామే స్వయముగా సారథ్యము సేయుచు యథాపూర్వముగా వాద్యవిశేషములతోడను, భజనలతోడను, మహోత్సాహముగా నూరేగించుచు బట్టణములోనికి దీసికొని వచ్చి అసిస్టాంటు దివానువారి బంగారంలో ప్రవేశపెట్టిరి. అప్పుడు పురజనులందఱు నభ్యాశ్చర్యము నందుచు నుండగా వారిలో నొకడ “మొన్ననాడ నీయంతవంద్యమును కూర్చి ప్రవేశించెను”

చుటయు వారికి గొందఱు ఈనాడు శ్రీ సూర్యరాయ పుస్తక భండారగార ప్రథమవార్షిక కౌత్సవము జరుపబడుచున్నది. నేటి సభకు రాయబహదూరు కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగారి సగ్రాసనాధిపతులుగా నెన్నుకొనిరి. వారినే యిప్పుడూ రేగించుచు తీసికొని వెళ్లిరి. ఆనందకృష్ణముననే యాయుత్సవము జరుపబడినది. మధ్యాహ్నము మాడుగంటలకు సభజరుగునని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. ఈ పురజనుల ప్రశ్నోత్తరముల వలననే పాఠకులకు సర్వవృత్తాంతమును వెల్లడి కాగలదు. కావున నేడుమఱి బుసరుక్తముగా జెప్పదలచుకొనలేదు. తరువాత రమారమి పనునొకండు గంటలయినది. అప్పుడు పొరుగుగట్లనుండి వచ్చిన పుస్తక భండారగార ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులు మున్నగువారికి సంతృప్తికరముగా వింతు జరుపబడినది.

మధ్యాహ్నము 2½ గంటలు కాకుండగనే నాటక కాల యంతయుజనసమూహముతో క్రిక్కిరిసియుండెను. అందఱును విద్యాధికులును పెక్కుండ్రుగొప్ప యుద్యోగిగలును, బాలమంది విద్యాభినసంపన్నులైన వెలమ దొరలును ఎలమందితాలూకా మెనుపాకగ్రామ సంఘమువారును, పెద్దాపురం గోక్షేత్రపుస్తక భండారగారము వారును, ఏడిది, వాకలిప్ప, కృష్ణజిల్లా పోహారు, అన్నవరము మొదలగు గ్రామములయందలి భండారగార ప్రతినిధులును మావట్టణమందలి విద్యానంద పుస్తక భండారగారము, ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి, ఆంధ్రభారతీనిల యము, యువజనసారస్వతసంఘము వారును, అభినవకవితా మండలియున్నగు సంఘముల సభ్యులగు శ్రీ రాజావారి యుద్యోగిగలును, పురప్రముఖులును, ఇంకను నే నెరుంగని యెందరో పెద్దమనుష్యులును గలరు. నిర్ణీతకాలమున కొకపావు గంటముందుగనే యగ్రాసనాధిపతిగారు దయచేసి యుండిరి. విశేషించి జనసమృద్ధి ములనను ఎండవేడిమివలనను నాటక కాలలో సహింపరానియుక్తు బయలుదేరెను. అంతట ఉచిత జ్ఞులయిన శ్రీ సీతారామస్వామి దొరవారు సభ్యుల కందరకు విసకట్టలు పంచిపెట్టి నాజ్ఞాపించుటయే కాక నిగర్వమాదా మణియగు తామగూడ స్వయముగా గొందఱు సభ్యులకు వీసన లందిచ్చి ఆభాషను తొలగించిరి. యక్షకాలమున సభాభ్యక్షుని యెన్నిక జరిగెను. సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతో సభాధిపతి యగ్రాసనము నధిష్టించి జరాభారముచే గగ్గరితమైన కంఠస్వరంతో ప్రారంభోపన్యాసము జరిపి కూర్చుండిరి. తరువాత గండికోట వేంకట్రావు ఆను విద్యార్థి అతియనోహరముగా జాతీయగీతముల పాడెను. పిమ్మట నాటక సమాజమువారు వైవస్వాంత్యము జరిపిరి. అనంతరము ప్రధాన కార్యదర్శి ఆదిపూడి సోమనాథ రావుగారి చే గత సంవత్సర కార్యనివేదనము చేయబడెను. పదంపడి పురాణ పండ మల్లయ్యశాస్త్రిలవారు విద్యనుగూర్చియు ఓలేటి పార్వతీశ్వర కవిగారు సుస్పృహవును గూర్చియు కూచించి సుబ్బారావుగారు రధ్యక్షునిగుఱించియు జక్కగా నుపన్యసించిరి. కడపట సగ్రాసనాధిపతిగారు విపులముగాను, నీతి బోధకముగాను అంత్యోపన్యాస మొనరించిరి. పిదప ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు నీతిదాయకమగు దయాకర చరిత్రమును రసము లాలుకునట్లు ప్రత్యక్షశయ్యగా హరికథ చెప్పిరి. కట్టకడను సభ్యులందరకును బిమిశ్చంద్రవ్యయంతో గూడిన తాంబూలము లొసగబడెను. సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతో సభముగిసెను. యథాపూర్వముగా శ్రీ సీతారామస్వామి దొరవారు సభాభ్యక్షుని గుఱ్ఱపు బండిమీద నెక్కించి బ్యాంకు వాద్యములతో రైలుప్రేమవరకు సాగనంపి విడ్డొనివచ్చిరి.

అంతట సాయంకాల మైనది. ఎవరితెన్నున వారు యధేచ్ఛముగా జనిరి. మరల రాత్రి 9 గంటలు కాక ముందే నాటక కాలయంతయు జనసమూహముతో నిండి పోయెను. మధ్యాహ్నము సభకువచ్చిన పెద్దమనుష్యులందఱును వచ్చుటయేగాక మరొకరి గొందఱు గొప్పవారును, పెక్కుండ్రు పండితులును, కవి శ్రవణులును దయచేసిరి. కుర్చీలన్నియు నిండి పోయినవి. బెంచీలమీద చోటులేదు. చాపలపైని స్థలము కనిపించినది కాదు. చక్కల మున్న కాశీ స్థలములలో అనేకులు నిలుచుండ వలసవచ్చెను. కొందఱు పెద్ద మనుష్యులు వచ్చినప్పుడు వారికి స్థలమిచ్చుటకై కొంతమంది వెలమదొరలు సహితము తమ కుర్చీలను వారికిచ్చి తాము స్థలాంతరమున కరిగి వారి గర్వరాహిత్యమును, పెద్దలయందు వారికి గల గౌరవాభిషేకమును వెల్లడించిరి. సంఘాభ్యక్షులగు సీతారామస్వామి దొరగారు వచ్చిన వారి నందఱిని వేయిసన్నులతో పంపిలిచి యెవ్వరి నెట్లు గౌరవించవలెనో అట్లు గౌరవించిరి. సరిగా 9½ గంటలు కాగానే ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి నాటకసమాజమువారు సు

స్ఫూర్త వేడిసంహార నాటకమును ప్రదర్శింప నారంభించిరి. వెంటనే కవిశ్రవణుల చుములు తన్మతుత్వము మొదినది. పండితుల శరీరములు పులకరించినవి. గాయకుల డెండములు కంపించినవి. సభ్యుల హంతరంగములు ఆనందపరవశములైనవి. అన్ని పాత్రములచేతను తృప్తికరముగా పనిచేయు బడెను. అనభ్యస్తమైన సంస్కృతభాషలో నిట్లు ‘తు’ ‘చ’ తప్పకుండా నింక మనోహరముగా బ్రదర్శించిన యీ నాటక సామాజికుల చాతుర్యవిశేషములు వేనోళ్ల గొని యాదరలని యున్నది గాన గ్రంథ విస్తరభీతిచే విరమించుచు “నాటకము మాదవచ్చిన ప్రేక్షకులందఱును (విజ్ఞులు, నజ్ఞులు) గూడ నాటకము సమాప్త మగువరకు గడలక, మొదలక లేడేకాయిత్యమై వీక్షించిరి మాత్రము వ్రాసి యూరకొను చున్నాను. దీనింబట్టియే వారి ప్రదర్శనప్రాశస్త్యము వెల్లడి కాగలదు. వచ్చినవారందఱును తా మంతకు మున్నుచూచిన దేశభాషానాటకము లేనియు నింతరక్తి కట్ట లేదని చెప్పుకొన సాగిరి.

తరువాత శ్రీ సూర్యరాయ పుస్తక భండారగారాభ్యక్షులగు సీతారామస్వామి దొరగారు, కాకినాడ సుమోద్ధు జజ్జీ గొల్లకోట గంగాధర సోమయాజులు ఎం.ఏ.బి.ఎల్. గారిని, దుర్యోధనపాత్రము ననుకూలముగా నభినయించిన కొటి కలపూడి వేంకట్రామయ్యగారి కొక బంగారు చిరుగంటగలిగిన సింహతలపు వీరకడియమును, భీమ, కన్య, అశ్వశామ, సుందరక పాత్రములను సభారంజకముగా నభినయించిన కలగారి రాయయ్య, భొంకి నారాయణమూర్తి, ద్విభావ్యం సుబ్బారావు, పసుపులేటి వేంకన్న గార్లు ప్రత్యేక మొక్కొక్క బంగారుపతకమును భండారగారము తరపున నిప్పంపవలసినదని కోరిరి. అప్పుడా జజ్జీగారు, దొరగారికొకరికొకరు సరిచి రంగస్థలమున కరిగి ఆయాపాత్రములను ప్రశంసనీయముగా ప్రదర్శించిన వారివారిని ఉచితకీర్తిని ప్రశంసించుచు నాయాబహుళతులను దయచేసిరి. నాటక ప్రదర్శనానంతరమున అతి మనోహరమైన ‘బాల్యవివాహనిరసన ప్రహసనము’ గూడ ప్రదర్శింపబడెను. శ్రీదొరవారి ఆజ్ఞాపనముగా రామ కృష్ణ కవులలో నొకరు రామకృష్ణిగారు ఆశువుగా రచించిన పద్యములతో సమాభివృద్ధి కలగు నాశీర్వదించుచు సమాజము తరపున సభ్యులకు ముద్రనములు మిచ్చించి సభ ముగించిరి. నాడి నాటక సమాజికులు గనుపరచిన కాశీభ్యాతిశయ మత్యంత వర్ణనీయము.

కర్నూలునుండి యొక విలేఖను డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కర్నూలు కిరువది మైలుల దూరమునందు గల కాలవగ్రామ సమీపమునందు నశ్వసంపన్న ఫ్యాణ శుద్ధ దళిమిమొదలు పింగళసంపన్న చైత్ర శుద్ధ పూర్ణిమవరకు పాండరిక యాగము జరుగినది. యాగము పూర్తయగువరకు నవోచ్చికి వచ్చినవారి కెల్లరకు భోజన సామగ్రి నిమిచ్చుచును రెండుపూట్ల అన్నదానమును చేయుటయు జరిగినది. యాగమును చూచుటకై చాలమంది వచ్చియుండిరి. విషయమునకు సంబంధించి సంతకవరకు కృష్ణప్ప ఒంగంటి రామయ్యయను వారిద్దరపేర్లనుమాత్ర ముదహరించుచున్నాను. వారు 4 వ తేది బుధవారము తెల్లవారుకట్ట బండ్లమీద కర్నూలు బయలుదేరిరి. వారు మాడుమైక్లయినను వచ్చియుండలేదు. దొంగలు వచ్చి వారిని చుట్టుకొని వస్తువులను తెమ్మని లాటుచుండిరి. బండిలో పురుషులే కాకను కొందఱు స్త్రీలును కలరు. మొత్తముమీద బండ్లు అయిదుకలవు. ఇట్లు కొంతసేపటి క్రమపు ఒక దుడ్డుకర్ర పుచ్చుకొని బయలుదేరి బండివారిలో నొకని తొందర చేయుచున్న దొంగను ఒక పెట్టువెట్టెను. “వచ్చితిని బాబో”యని అపెట్టెను కాతడు నేలమీద కూలెను. ఆ కూలినవాని యాగ్రవాదమువని తక్కిన దొంగలు బిలబిలలాడుచు నక్కడకు పరుకెత్తుకొని వచ్చి కృష్ణప్పమీద పడిరి. కృష్ణప్ప వారిదెబ్బల నాపుకొనుచు, వారిని చావగొట్టుచుండ నెవో ముకొన్ని బండ్లు వచ్చుచుండిన యలుకుడు విని నేలకూలిన దొంగను బుజములమీద వేసికొని దొంగలు పారి పోయిరి. బండ్లన్నియు సురక్షితముగ కర్నూలు చేరవని.

చెన్నపురి రాజధానిలో నున్న దొరతనము వారి “జిల్లా ముద్రాలయముల” నన్నిటిని ఎత్తివేసి ఆయా ముద్రాలయములలో జరుగు పనులన్నిటిని చెన్నపురిలో నున్న దొరతనము వారి ముద్రాలయములో జరుగునట్లు దొరతనము వారు ఉత్తరువు చేసి వారని తెలియుచున్నది. తరువరి ఆయా ముద్రాలయము లందున్న సిబ్బందిసంతకు చెన్నపురి దొరతనము వారి ముద్రాలయమునకు చూర్చెదరట! గాని ఉపకార వేతనమునకు నిర్ధయగ నున్న వారి గత్యంతర మేమో తెలియుటలేదు. వీరికి ఉపకారవేతన మిచ్చినదో లేదో దీనిని గురించి తెలియగోరదుము. కోయంబట్లూరు, నెల్లూరు, నీలగిరిలో నున్న జిల్లా ముద్రాలయములు మాత్రము యథాప్రకారముగనే బుగగునట.

THE GREAT WAR.

British Cruiser's Splendid Feat.

Spanish Steamer Sunk—Crave Situation Produced.

American Air Squadron in France.

[REUTER'S AGENCY.]

WESTERN FRONT.

Brazil's Break With Germany.

German Minister Refuses to Leave.

LONDON, April 12.

RIO DE JANEIRO.—The German Minister has been handed his passports but he refuses to leave before the 18th inst., lacking instructions from Berlin.

The German Object on the Somme.

NEW YORK, March 20.

Mr. Wood, telegraphing from France to the United Press Association, states:—French refugees report that the Germans hope, by shortening their Western front, to release thirty divisions of troops for strategy elsewhere. The recaptured territory has been wantonly destroyed and the devastation exceeds that of the original German invasion. Roads have been blown up and houses have been razed. The Germans thoroughly mined Roye, but the French advance was so quick that they were compelled to evacuate the place after firing only a few mines. At 4 A. M. on Saturday civilians were hurried out of their beds, and craters 40 feet wide by 30 feet deep were blown in the principal streets while adjacent buildings, including the magnificent town hall, were levelled. The Germans wrecked their final vengeance by entering houses and smashing panes, furniture, and dishes. They had Germanised the city by renaming streets after Hindenburg, Mackensen, and other prominent militarists.

The Capture of Monchy.

The British Operations Described.

An Important Radical Success.

LONDON, April 12.

Reuter's correspondent at headquarters telegraphing on the evening of the 11th gives details of the capture of Monchy-le-Preux mentioned in an earlier communique. The village is one of the key positions in the country between the Scarpe and Seneze, standing on the edge of a little plateau which is thirty metres above the plain and eight metres higher than the summit of Orange Hill which intervenes between it and Arras. The Germans consequently were enabled to develop strong defensive positions in the village and Chateau lying north-west besides establishing machine-gun posts in Sart Wood, and Bois de Vert Monchy is approached from four quarters by sunken roads full of snipers and machine-gunners. The command decided that the least costly course to capture the place was by turning the position. As a preliminary to turning the position at Monchy the village of Fampoux three miles north-west was stormed and occupied. Then a considerable force was advantageously moved during heavy snow squalls which reduced visibility to narrowest limits and prevented the enemy from observing the extent and direction of the movement. The garrison of Monchy offered a stubborn resistance and fighting continued till after dark when our bombers were on the fringe of the village. Apparently most of the enemy withdrew in the darkness. When the attack was renewed at dawn Monchy was occupied and the attack successfully continued. The importance of the success lies in the fact that it gives us the domination of high ground. To-day was chiefly devoted to consolidating the gains, but there was hard fighting between Croisilles and St. Quentin. Prisoners state that the intensity of our bombardment prevented the approach of their supply columns. Consequently they were without food for two or three days.

Enemy Resistance Diminished.

The correspondent asserts unhesitatingly that the spirit of resistance shown at the beginning of the Somme offensive is much diminished now.

Fresh Fighting Develops.

Allies' Bombardment Increasing.

LONDON, April 12.

A wireless German official telegram says:—Fresh fighting has developed against strong British forces on a wide front on both sides of the Arras-Cambrai road since this morning and also between Bullecourt and St. Quentin and La Fere with grenades and shrapnel. Artillery fire daily increases in violence from Vailly to Rheims.

Artillery Active.

A Brief Enemy Success.

LONDON, April 12.

Last night's French communique said there was active artillery firing in the St. Quentin region. The enemy south of the Oise after a sharp bombardment drove back one of our detachments north-east of Everneuil-sous-Coucy but a counter-attack promptly ejected him. Artillery on both sides was very active in Champagne.

Artillery Firing Increasing.

LONDON, April 12.

A German wireless communique states that there is most violent artillery firing between Soissons and Rheims.

America and War.

PARIS.—The American Air Squadron in the French service will fight under the American uniform and flag.

The British Offensive.

The British offensive continues to be the topic in Paris where much admiration is expressed for the new tactics by which the front of attack has widened as progress has been made, instead of narrowing as in the previous Allied offensives. Thus, it is now impossible for the enemy to make flank attacks, as no salient is produced. The extent of the British front has been doubled in two days like the opening of a fan.

British Front Doubled.

Its left commands the Douai plain, the centre is within seven miles of Douai, the right is dangerously threatening the German lines with envelopment, and the whole is making progress towards Lens. The French accounts of the battle dwell on the success of the "tanks" and the new British tri-planes. There was a stirring charge by massed cavalry on the fleeing enemy in the vicinity of Monch yesterday.

British Advance Beyond Vimy Ridge.

LONDON, April 12. (2-15 P. M.)

A communique from Field Marshal Sir Douglas Haig, this afternoon, says:—The weather is wet and strong. We attacked this morning and captured two important positions northward of Vimy Ridge and astride the Souchez river, taking prisoners. We drove off two night attacks at the northern end of Vimy Ridge with heavy losses to the Germans. We have made progress south of the Scarpe river.

Violent Artillery Struggle.

Enemy Lines Penetrated.

LONDON, April 12.

French communique says, artillery struggle continued fairly violent during the night between the Somme and the Oise notably in the region of Urvillers. After artillery preparation, we attacked the German positions south of the Oise, east of the line through Concyville and Quincybasse and after a lively fight, we pushed the enemy back as far as the south-western edge of the upper forest of Coucy and captured several important Points d'Appui killing many enemy and taking prisoners.

Our reconnaissances penetrated the German lines at several points north of the Aisne and brought back forty prisoners.

French Line Re-established.

Lively attack east of Sapignoul drove out the enemy from few elements of trenches he still occupied since April 4th. Our line is now completely re-established.

RUSSIA.

Complex Situation in Russia.

Provisional Government's Aims and Difficulties

LONDON, April 12.

Although the Russian censorship permit the free passing of all news, people in London find it difficult to appreciate the exact situation in Russia which is indeed tolerably complex. The declarations of the Provisional Government demonstrate its firm determination to uphold treaties with the Allies and to carry the war to victory, to promote discipline in the army and the productivity of munitions factories by every means in its power. But it is also faced by the adverse influences of the extremists who talk widely of the brotherhood of man and a peaceful union with German Socialists and of other Utopian projects. These extremists are mainly represented by the Council of Workmen and Soldiers. What is unknown is the backing these have in the army if any. Apparently, however, they are mainly nondescript malcontents and others of the Jacobin type, whose heads have been turned by the social upheaval. Secret German efforts to approach and influence these are not likely to succeed in view of the steadfastness of the Government which comprises the best elements in Russia.

WAR AT SEA.

Spanish Steamer Sunk.

LONDON, April 12.

The Spanish Steamer "San Fulgencio" has been sunk without warning. The Crew have been landed at Nantes.

TELEGRAMS.

Intense Exasperation Produced.

MADRID.—The fresh sinking of Spanish ships, in spite of German promises and excuses, has produced intense exasperation in Spain, whose economic situation is moreover thereby terribly distressed. All parties recognise the gravity of the outlook and the necessity for strong measures.

British Cruiser's Splendid Feats.

Three German Raiders Trapped.

NEW YORK, April 12.

Passengers by the liner "Byron" from Buenos Ayres report that three German raiders were trapped in the South Atlantic on February 21. They say one cruiser was badly damaged in a fight with two raiders which were sunk while the third escaped. A British cruiser disguised as a collier lured the raiders on until two other cruisers joined her.

GREAT BRITAIN.

Imperial Conference Delegates.

Honoured by Edinburgh.

Stirring Speeches.

LONDON, April 12.

The freedom of Edinburgh was conferred upon Sir Richard Borden, General Smuts and the Maharaja of Bikanir to-day, the Lord Provost presiding, at a great assembly of citizens in Usher Hall.

In his speech Sir Richard Borden said he and his fellow delegates had come to sit at the great Council Board of the nation to discuss vital questions of common concern. One of the delegates was an Indian prince invested with splendid traditions of race and ancestry and united to the British Crown by ties of loyalty and devotion which were never more strikingly manifested than during the past three years. Another was the distinguished Soldier-statesman who had served the Empire splendidly for many years in both capacities, although he had previously fought against us to the best of his great ability. To-day he and General Botha were great assets to the Empire and to the world. The fact that his and General Smuts' conceptions regarding future constitutional relations were substantially the same, in spite of widely differing conditions of upbringing, was evidence of the broad foundation of liberty, justice, autonomy, and unity on which the British Empire stood secure.

Referring to the entry of the United States into the war he declared it must profoundly affect not only the war but the future of the Empire. America's entry after every possible effort consistent with honour and self-respect to avoid a war was the most convincing proof that the spirit of German military autocracy was inhuman and devilish and must be cast out. The Germans must at any cost be taught that the madness which would seek to impose upon the conscience of mankind the creed of the jungle could only lead to self-destruction.

The Flying Service.

Sir Richard Borden stated that a most reassuring statement of the conditions of the Flying Service was recently given at the Imperial War Cabinet. The position disclosed might be summarised as follows: The machines we were turning out to-day were equal if not superior to any the Germans possessed and were being produced at a rapidly increasing rate. The average efficiency of machines we were now using was equal to the average of German machines. The most important fact to remember was that the British air service was undertaking extensive duties of vital importance to the operations in the field which were not being carried out and had never been attempted, at least to anything like the same extent, by the German air service. The more extensive service in the air thus carried on for essential purposes must inevitably be attended by increased losses and the real question was regarding the value of the information thus obtained compared with the loss sustained. The military authorities entertained no doubt on the matter.

Influence of War on the Empire.

Sir Richard Borden emphasised the influence of the war upon the Empire in bringing about an important advance in constitutional relations, uniting in an earnest endeavour for the common good of Britain, the Dominions and India. It would also draw the British and the American commonwealths together. He also emphasised the need after the war for closer attention to the potentialities of the vast and varied resources of the Empire. We must take stock of them and exercise effective control and utilise them to the highest national advantage.

General Smuts and the Offensive.

General Smuts replying referred to his recent visit to France and said he had seen the opening of the great battle. The German organisation had been over-taken and notwithstanding the heaviest bombardment in the world's history he found in the evening that the amount of our shells had actually increased. He declared that we also had the mastery of the air and that he never saw an enemy aeroplane.

AMERICA.

What the United States Can Do.

The Germans have chosen to fight the world with the submarine, I anticipate, writes Mr. Archibald Hurd in the "Daily Telegraph" that the good sense of the Americans, reinforced by increased knowledge of the situation at sea, will lead them in a few weeks to stop work on all the large ships in hand or authorised. Not one of the new battleships or battle-cruisers can be finished and commissioned for service in a period of less than four or five years. In the meantime, the demand for small craft—seaworthy, well-armed vessels of good speed will become more and more urgent for use against the German submarines. If the expert authorities of the United States see matters in this light, and they are singularly alive to established facts, they will concentrate on the destroyers now in hand—admirably designed, swift, well-gunned ships and put in hand a programme of 2,000

TELEGRAMS.

standardised patrol boats, to be turned out almost as swiftly as Ford Motorcars. Were American industry devoted to such a task, delivery would begin in two or three months, and thence onward the firms would send to sea such vessels faster than Germany can produce submarines. The industrial capacity of the United States in shipbuilding and engineering far exceeds that of the Central Powers. In other words, the American can, if they will, create new conditions at sea, and convince the Germans that their 'law of necessity' is a ruinous one.

Will the American Navy Department, confronted with the same danger as the British Admiralty, adopt this policy? I have some confidence that it will, and that within a few weeks, if the United States takes up the challenge Germany has thrown down, we shall learn of the issue of orders arresting all work on battleships and on battle-cruisers, on liners and on steamers for the great lakes, on motor-cars and on sewing machines. Thus a vast industrial organisation will be set free, and a co-ordinated war programme put in motion that will finally bring to naught the hopes which the Germans associate with their illegal and inhumane campaign on peaceful commerce. This policy would not only serve American interests best, even if Carranza were foolish enough to lend Mexican ports for use as bases for submarines, but it would save small and weak neutral States from being brought face to face with starvation, which is what Germany's policy involves for them. The people of the United States have now an opportunity of doing a fine work in the cause of the whole human family.

Situation in Brazil.

RIO DE JANEIRO.—The Government is equipping a strong contingent to be concentrated in the States of Rio Grand Dousul, Parana, and Santa Catharina where Germans are numerous.

Preparations in Argentine.

BUENOS AIRES.—Steps are being taken to increase the effectives of the army and navy.

For Trade with the Allies.

LONDON, April 12. WASHINGTON.—President Wilson has requested General Goethals, builder of the Panama Canal to supervise the building of the thousand wooden ships for trade with the Allies.

GERMANY.

GERMAN RED CROSS WOMEN.

Appalling Revelations of Systematic Brutality.

A Branch of German Militarism.

LONDON, April 12. Appalling revelations of the systematic brutality of German women and Red Cross nurses have been made to a Berne correspondent of the 'Times' by scores of British soldiers of all ranks released from German prison camps. On the long journey of British wounded through Germany it was the common amusement of these women to tempt our men who were in the last extremity of hunger and thirst by holding out food drink, trying to make them snatch at it and then withdrawing it. Many wounded begging for drink had coffee water or soup tendered to them and then at the last moment the gentle nurse would spit in the cup or glass and, frequently wounded men had to drink defiled stuff while the women looked on and laughed. An equally common entertainment with these women was to offer a wounded man a glass of water and then to pour it slowly on the ground. Cases of physical maltreatment of British wounded by German nurses were just as common and systematic as the refusal to give them nourishment. Nurses not only refused to attend on British wounded, but regularly insulted and spat on them. They frequently even struck or kicked a bandaged limb in order to give pain. The truth is that the German Red Cross is merely a branch of German militarism. It has prostituted the sacred sign, shamed its name, and forfeited all right to be regarded as an organisation of humanity.

MESOPOTAMIA

Mesopotamian Campaign.

LONDON, April 12. On 8th April we captured Belad station on Baghdad & Samarra railway about 50 miles N. W. of Bagdad, and Harbe 4 miles north of Belad, was occupied in the morning of 9th April. During the course of operation of 8th April 9 officers, 200 other ranks, 2 machine guns, and railway material were captured.

UNITED PROVINCES.

A Mercantile Amalgamation.

Two Managing Agencies Concerned.

ALLAHABAD, April 12. The "Pioneer's" Calcutta commercial correspondent writes:—Apart from the present rise in share values, difficulties of exchange and War Loan, the topic of most engrossing local interest is the approaching amalgamation of two important firms of managing agents, Messrs. Bird and Company, and Messrs. F. W. Heilgers and Company. So far as Sir Ernest Cable is concerned the merging has already taken practical shape, for he as the chief partner of the former firm, has bought out Mr. Heilgers and he has, therefore, preponderating influence in both combinations. As regards the actual amalgamation this may not materialise for some months, as conflicting interests invariably arise when two big firms of managing agents come together.

Indian Telegrams.

From our own Correspondents.

[BY WIRE.]

SIMLA

Soldiers' Post Office Investments.

SIMLA, April 12.

The following is published in the Army Orders:—The special arrangements for investments by soldiers through the Regimental Paymasters in the Post Office issues of Government Securities in connection with the war loan (Army orders 116 and 298 of 1916), will apply to the new 5 per cent war loan as follows:—Applications should be made on Army Form W 3273, the description "5 per cent war loan" being entered in paragraph 2 of the form.

Extension of the time of application in the case of soldiers abroad.

2. The period during which subscriptions will be received from soldiers in the United Kingdom ends on the 16th February 1917. In the case of soldiers abroad, applications dated later than 16th February will be accepted, but they must be made within a fortnight of the receipt by the Officer Commanding of this order. The same conditions apply to applications for conversion, non-conversion or any expression of dissent. As regards conversion see below.

Investment in the New War Loan.

3. The loan is issued at the price of 95 per cent, i.e., for £4.15s. for each £5 of loan. The amount entered in the application form, Army Form W 3273 must be £4.15s. or a multiple thereof. Any amount, not less than £4.15s. can be accepted for investment in the new loan.

4. The first dividend due on the 1st June 1917 at the rate of 5 per cent per annum from 16th February will amount to £1.8s. 9-d (4d 2) on each 100 £ (1s. 6d on each £5 of the loan), on the 1st December 1917 and henceforward each half year a dividend of £2.10s. for each 100 £ (2s. 6d on each £5 of loan) will be payable.

5. The loan will be repaid at par (i.e., £5 for each £4.15s. now lent not earlier than 1st June 1929 and not later than 1st June 1947. The amount invested or any part thereof may however be sold at any time through the Post Office at the market price, a small commission being charged. The Government is setting up a special fund with the object of keeping up the market price if necessary.

6. Dividends will be payable without deduction of income tax, but persons liable to income-tax must include such dividends in their returns of income.

7. The new 4 per cent (income-tax compounded) war loan is not issued by the Post Office and cannot be purchased through the regimental paymaster.

8. The success of the loan is of the utmost importance to the nation and the Empire and it is the desire of the Army Council that soldiers may be given every opportunity and encouragement to invest in conversion of 4½ per cent War Loan and of exchequer bonds.

9. Holdings of less than £100 in 4½ per cent War Loan stock or in 5 per cent exchequer bonds will automatically be converted into the new 5 per cent loan unless dissent is notified by letter to the Controller of the Post Office Savings Bank, London W.

10. The holdings of 5 per cent exchequer bonds (any amount) and holdings of £100 or more in 4½ per cent War Loan stock or 5 per cent exchequer bonds will not be converted unless application is made by letter to the Controller of the Post Office Savings Bank.

11. Where holding are converted, £105 5s. 3d. of new loan will be issued for each £100 of old loan or bonds and proportionately i.e., £5 5s. 3d. for each £5 of old loan or bonds.

12. The first dividend (payable on 1st June 1917) on holdings to be converted will consist of interest accrued up to the 16th February 1917 on the old holdings together with interest from 16th February 1917 on the new holdings which will result from conversion war savings certificates and deposit in Post Office savings Bank.

13. The arrangement for investment in the £1 for 15s. 6d. war savings certificates and for deposits in the Post Office Savings Bank continue unchanged.

Applications dated on or after 1st January 1917 for 6 per cent exchequer bonds.

14. As announced in Army Order 1 of the 4th January 1917 the issue of 5 per cent exchequer bonds ceased at the end of December 1916. Money assigned on or after the 1st January, 1917 for investment in exchequer bonds will provisionally be invested in war savings certificates. An opportunity will be given to each investor to modify this arrangement, if desired, and a separate communication on the subject will be sent to him by the General Post Office.

BURMA.

RANGOON, April 12.

At the Executive Committee Meeting to promote Indian War Loan held at the Town Hall this afternoon, Mr. Gavin Scott, President of the Rangoon Municipality, presiding, the following resolutions were carried:—That the Burma War Loan sweep prizes in which there will be 5½ per cent three year bonds bearing interest from August 1st next, should be promoted. (2) That of the amount subscribed 50 per cent shall be distributed in prizes, in first being Rs. 1,50,000, the second Rs. 75,000 and the third Rs. 50,000 and the balance of money after deducting the expenses to be divided into 594 other prizes. (3) That the price of tickets will be Rs. 5 each. Other proposals were for appointment of all Commissioners of Divisions in Burma in the Executive Committee and appointment of Messrs. R. S. Giles, and S. A. H. Sitwell of Bank of Bengal and the President of the Rangoon Municipality on the executive sub-committee.

PUNJAB.

Arrival at Lahore.

LAHORE, April 12.

Their Excellency the Viceroy and Lady Chelmsford and staff arrived at Lahore at eight this morning. The arrival was public and there was a brilliant gathering

at the Railway station consisting of the Lieutenant-Governor Maharajas of Kashmir, Batiala, Kapurthala, Nabha, Jind and Faridkot and the young Nawab of Bawalpur and other Ruling Chiefs, Financial Commissioner, Judges of the Chief Court, General Officer Commanding the 16th division, Raja Daint Singh, Captain Umar Hyat Khan, Tiwana, Imperial and provincial Councillors. A guard of honour composed of Gurkhas was drawn up outside the station and they as well as Kashmir, Patiala and Tiwana Lancers presented arms. Their Excellencies, His Honour and Lady and Miss O'Dwyer then left for Government House in three carriages, escorted by the Punjab Light Horse and body guards, through decorated streets, lined by school children of all nationalities to whose salutes their Excellencies returned gracious smiles.

His Excellency the Viceroy to-day received visits from various Ruling Chiefs of the Punjab including the Maharaja of Kashmir, Patiala, Kapurthala, Jind and Faridkot, the Nawabs of Bhalwarpur and Maler Kotla, the Rajas of Mandi Suket, Chamba and Bilaspur and returned visits to the Maharajas of Kashmir, Patiala and Kapurthala, Nawab of Bawalpur and such other Chiefs who are entitled to the honour.

CALCUTTA.

The War Loan.

CALCUTTA, April 12.

Applications to the War Loan now amount to Rs. 11,30,76,500. The details are as under:—

	RS.	AS.	PS.
Bengal	3,76,79,300	0	0
Bombay	4,71,47,000	0	0
Madras	31,42,000	0	0
The United Provinces	76,71,300	0	0
The Punjab	88,29,000	0	0
Burma	41,15,700	0	0
Bihar and Orissa	9,71,100	0	0
The Central Provinces	14,44,900	0	0
Assam	2,37,100	0	0
Minor Administrations	18,29,100	0	0

Brief Telegrams.

The death occurred at Home on the 8th April of Sir Robert Aikman, who retired about eight years ago from the Bench of the Allahabad High Court.

Those portions of offices of Civil Secretariat and heads of departments which accompany His Honour the Lieutenant Governor to Simla will close at Lahore on the afternoon of the 9th May 1917 and reopen at Simla on the forenoon of the 14th idem.

The Kalisia Darbar have offered a sum of Rs. 10,000 towards any war fund the Lieutenant-Governor of the Punjab may select. The offer has been gratefully accepted by His Honour who has decided that the money should be distributed as follows:—To sections of civil hospitals for wounded soldiers at Lahore Rs. 3,000 and at Amritsar, Jullundur and Karnal Rs. 1,000 each, to the Red Cross provincial branch Rs. 2,000 and to Lady O'Dwyers Comforts Fund Rs. 2,000.

The Exemption Tribunal for Calcutta appointed under the Defence of India Act, held its first sitting on 11th inst. Mr. C. J. Stevenson Moore presiding. Before cases were taken up, Colonel Pug explained the exact form which military authorities intended that general and local service should take. Altogether 19 cases came up of which 8 cases were heard, in 2 of which absolute exemption was granted.

In another the applicant was exempted on the ground that he left India within three months, and in others the applicants were granted conditional exemption, or exemption from general service.

The Exemption Tribunal of Calcutta on 12th inst. dealt with 33 applications for exemption from military service. Among the applicants were Mr. E. H. Keays. (Second Presidency Magistrate of Calcutta) and Mr. Birby, (Magistrate of Twentyfour Pergannas.) The former was asked to produce a certificate of unfitness and the latter was exempted totally on medical grounds. Of the remaining 31 applicants, six were refused and the rest were either partially or totally exempted.

Medical examination of registered European British subjects is proceeding in Secunderabad Drills commence next week.

Exemption Tribunals.

The Hon'ble the Resident has constituted two exemption tribunals, one for the Hyderabad State railway hands and another for Residency bazar, presided over by Mr. A. N. Carter, I. C. S., with Captain W. H. Ruddle (Military Member) and Mr. R. H. Cameron (non-official member) the other tribunal meeting Secunderabad will be presided over by Captain E. V. Biscoe, Cantonment Magistrate with Captain E. M. Burn and Mr. E. H. Dwane sitting as military and non-official members respectively.

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm.

It is tested and tried by thousands of sufferers from pains and aches. No other medicine has such a wonderfully healing and soothing virtue like AMRUTANJAN. Always ready for use as a Sprain-soother.

Obtainable Everywhere.

Price Annas 8 Per Bottle.

Apply to:—

BOMBAY & MADRAS.
AMRUTANJAN DEPOT,

అమృతాంజనము డిసో, బొంబాయి, ఇండి మద్యశాల.

అమృతాంజనము.
అన్ని నోవలకు సిద్ధపథము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనోవల మాన్యును.
చార్మిపు నోవల భార
దోలును. వాముపు
పోయి పోయి.
సునాసనగలిగి యుండును.
ప్రసియింట నుండదనది.
వనమూలికలచే గొండా జేరమందా
తయారు చేయబడు మంచిమందా.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.
7, తింబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

బెంగుళూరు కూరగాయలు పండ్లు.
ప్రతిబుట్టలో పలువిధమయిన యింగ్లీ షు, యిండియన్
కూరగాయలు, పండ్లుకలిగిన బుట్ట 1-కి రూ 4-0-0.
సామాన్యమయిన బుట్ట 1-కి ,, 3-0-0.
రైలు ఛార్జీలు మొదలయినవి ఉచితము.
ప్రతి ఆర్డరుకు వైకముతో బంపవలెను.
ఏ ఆర్డర్ యిండియన్ ప్రేడింగు కంపెనీ,
చామరాజపేట, బెంగుళూరు నిజి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా
శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గుతించిన శాస్త్రీయ చర్చ
గ్రంథకర్త:- సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నరైజు చక్కనిగ్రంథము వెల రూ. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

హెచ్. టి. మహమద్ అందుకో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ నిజి.
కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు
వస్తువులు నీరు బహుచక్రక సప్తయిచేతురు. ఒక
సారి ఆర్డరుయిచ్చిచూచినచో తనుకే తెలియగలను.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డెరాలు - గ్యాసుడిఫ
ములు - బొమ్మల కాళ్లు - గాడే ప్రక్షయములు నిక్షయించి
వము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అంబ సన్ను, విశాఖపట్టణము.
తేలుమందు వెల సీసా - కి 0-8-0
తేలుకాటువలన అనాయము లేదు గాని పశేష బాని గలదు
కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును.
అమృతాంజనం డిపో, 6, తింబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: టి.వి.డి. సహితమైన డా॥ పి. డి.

సా. వంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆంధ్రప్రదేశ్ రక్షములన జనించువాడ్యములకు కిరీటుమకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గంజమాలను
అండ్లు, ప్రాతనోవలను అన్ని విధములకలా గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)
కళావిద్వాంసులైన గుడి ముచ్చులు నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యరచ్చినా అన్ని విధములైన వోషములను
గొన్నాము. కిరీటుమకంటి పొడవనదోషములను, మలబద్ధకమును కాగనంబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాంగ్గమును గలగ జేయును. 18 రోజులవర మందులకు 4 కోస్టుల బుట్టలలో అమ్మబడును.
ప్రొమోటరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర రక్తశుభ్రకారిణి విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది ప్రీముం కట్టించి రామలింగారెడ్డి గారిచే
కల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తింబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఏకభాషాలిపిప్రశంస
ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తింబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము - ఆంధ్ర వచనము.
ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 150 పటము లున్నవి.
పాలకాండము ఆట్టుకైండు 1-0-0 క్యాలికో 1-4-0
అయోధ్యాకాండము 1-వ భా... 1-0-0 ,, 1-4-0
,, 2-వ ,, ... 1-0-0 ,, 1-4-0
అరణ్యకాండము ... 1-4-0 ,, 1-8-0
కిష్కింధాకాండము ... 1-0-0 ,, 1-4-0
సుందరకాండము ... 1-8-0 ,, 1-12-0
యుద్ధకాండము 1-వ భాగము ... 1-0-0 ,, 1-4-0
,, 2-వ ,, ... 1-0-0 ,, 1-4-0
,, 3-వ ,, ... 1-0-0 ,, 1-4-0
సంపూర్ణము 8 సంపుటములు.
బాల, అయోధ్యాకాండములు - 1 సంపుటము 3-8-0
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు-1 సంపుటము 4-8-0
యుద్ధకాండము - సూర్యులగౌరములు, 1 సంపుటము 3-8-0
వైకృతియడినుక - 80 పానుకాగితములైన మంచి
అచ్చు, పేలైన కాలికో కైండు, పాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి 1-సంపుటము } 5-0-0
అర్. వేంకటేశ్వర్ అన్దుకో,
(285) ఆంధ్ర పత్రిక కార్యాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కున
గమనింపుడు. కరస్పాక డెన్సు మొదలగునా
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎన్. నారాయణ అందు కంపెనీ
(53) 21. హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయాపధములు.
బృహత్ మంజుష్టాదికౌఠ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1/4 పౌను సీసా రూ 0-12-0.
చంద్రపథగుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.
వానవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1/4 పౌను సీసా రూ 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.
జాండూ ఫార్మస్యూటికల్
వర్క్సు
ఆయుర్వేద యాపధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

క్రిశ్చియన్ గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
బి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.			
	రు.అ.		రు.అ.
దంపత్యముల పండ్లుతోముటకు ...	0-2	తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0-4
జీర్ణకారకము మూత్రము అజీర్ణమునకు ...	1-4	కుంకుమ తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4
దంతకాలహర పండ్లుతోముటకు ...	0-8	సురత్తిదానకము సీసా 2-కి ...	1-0
చర్మగుణికుల భామపక్షికి ...	1-0	కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ...	1-4
గర్భహరి వ్యోమకు సీసా 1-కి ...	0-12	కఫహరియార్దము. దగ్గు, ఆబ్బసములకుడబ్బి 1-కి 0-8	
మూలకంజకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12	వాయుపుపోట్లకు మందు ...	1-0
శిశువెంటికి తైలము సీసా 1-కి ...	0-3	కుందరీతైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
శస్త్రాంశము కంటి కార్యాలకు ...	0-4	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ...	0-6
కలగంబులకు గాంతి తైలముకు ...	0-6	కళ్లగులహరి చెబిపోటుకు ...	0-6
గడ్డి తైలము కళ్లగులకు డబ్బి 1-కి ...	0-8	జాలాబి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ...	0-8
చామర మూత్రము సీసా 1-కి ...	0-6	జంతువాతహరి ఎండికలకు ...	0-8
కఫకు వందు సీసా 1-కి ...	0-4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
హమ్మంబీధి మద్రాసు			

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.